

MONOGRAFIA

JUDEȚULUI HUNEDOARA

Cuprins

1. Prezentarea generală a județului.....	3
2. Indicatori sintetici ai activității economice	9
3. Agenți economici	10
4. Industrie și construcții	13
5. Agricultură și silvicultură.....	19
6. Transporturi.....	23
7. Comerț exterior	23
8. Forța de muncă și veniturile salariale.....	26
9. Activitate bancară.....	30
10. Investiții străine	37
Bibliografie.....	38

1. Prezentarea generală a județului

1.1 Situație geografică

Județul Hunedoara este situat în partea central-vestică a României. Se învecinează la nord – est și est cu județul Alba, la est și sud – est cu județul Vâlcea, la sud cu județul Gorj, la vest cu județele Timiș și Caraș-Severin și la vest și nord – vest cu județul Arad.

1.2 Suprafața

Județul Hunedoara se întinde pe o suprafață de 7 063 km², ocupând 2,96 la sută din teritoriul țării.

1.3 Clima

Clima județului este temperat-continentală cu diferențieri evidente între zona de șes și munte. Temperaturile medii anuale variază între -2 grade Celsius la munte și 10 grade Celsius în lunca Mureșului. Precipitațiile atmosferice sunt repartizate neuniform, fiind cuprinse între 530 mm în depresiuni și 1 000 – 1 200 mm în zonele alpine înalte. Mai mult de 80 la sută din suprafața județului primește în medie peste 1 000 mm de precipitații anual. Vântul bate predominant din nord – vest. Zona montană este expusă vânturilor intense dinspre vest, sud – vest, nord și nord – vest.

1.4 Forme de relief

Relieful județului cuprinde o zonă muntoasă întinsă care ocupă 68 la sută din teritoriu. Între principalele grupe de munți se intercalează zone depresionare cu caracter colinar și dealurile Lăpugului și Hunedoarei. La nord de râul Mureș se găsesc masive muntoase care aparțin Carpaților Occidentali, respectiv: Munții Metafileri, Muntele Găina, Muntele Vulcan. La sud de râul Mureș se găsesc masive muntoase care aparțin Carpaților Occidentali (Poiana Ruscă) și Carpaților Meridionali (Munții Retezat, Godeanu, Țarcu, Vâlcan, Parâng și Șureanu). Altitudinea maximă din județ este de 2 509 m în Vârful Peleaga din Munții Retezat. Zona depresionară cuprinde: Depresiunea Petroșani în lungul râurilor Jiul de Vest și Jiul de Est, Depresiunea Hațeg și Depresiunea Brad situată în partea de nord în lungul râului Crișul Alb.

1.5 Resurse naturale

Subsolul județului este bogat în resurse naturale dintre care amintim: cărbuni superiori la Lupeni, Uricani, Vulcan, Petrila, Lonea, Petroșani și Livezeni, cărbuni inferiori în cantități mai mici în Depresiunea Brad, minereuri feroase în Munții Poiana Ruscă la Teliuc, Ghelari, Vadu Dobrii și Poiana lui Filimon, minereuri auro-argentifere asociate cu pirită, blenda și galena la Musariu – Brad și Săcărâmb din Munții Metaliferi, minereuri titano-mangamite și nichelifere la Ciungani – Căzănești, minereuri cuprifere în Munții Poiana Ruscă și în Munții Metaliferi la Ciungani – Căzănești și Almășel, pirită la Băița – Hațeg și Zam, bauxită la Ohaba Ponor – Pui în bazinul Hațeg, diverse roci de construcție: marmură la Alun – Bunilă, andezit la Crișcior, Cozia și Pietroasa, calcar la Băița Crăciunești, Vața, Teliuc, travertin la Banpotoc – Cărpiniș și Geoagiu.

1.6 Rețeaua hidrografică

Județul Hunedoara este străbătut pe o lungime de 105 km de râul Mureș care colectează apele afluenților Orăștie, Strei, Cerna și Geoagiu. În partea de sud se află râul Jiu iar în partea de nord Crișul Alb. Cele mai multe lacuri din județ sunt de origine glaciară: Bucura, situat la 2 040 m altitudine, este totodată cel mai mare lac glaciară din țară (10 ha), Zănoaga, Tăul Negru, Tăul Porții, Tăul Agățat, Galeșul, Gemenele, Zănoaga Mică și Padeș.

Lacurile antropice din județ sunt legate de amenajările hidroenergetice de pe Râul Mare, cele mai importante fiind: Gura Apei, Ostrovu Mic, Păclișa și Hațeg. De asemenea, pe râul Strei s-au amenajat astfel de lacuri la: Subcetate – Plopi, Ștei, Călan, Băcia și Simeria Veche. În Munții Poiana Ruscă, la 10 km de Hunedoara, se află lacul de acumulare de la Cinciș.

1.7 Populație

La Recensământul populației și al locuințelor din 2011, populația stabilă a județului Hunedoara era de 418 565 locuitori, reprezentând 2,08 la sută din populația țării, cu o densitate medie de 59,3 locuitori pe km².

Din totalul populației, 203 981 persoane, respectiv 48,73 la sută, sunt de sex masculin și 214 584, reprezentând 51,27 la sută, sunt de sex feminin.

În ceea ce privește repartizarea pe medii, 313 918 persoane, respectiv 75 la sută, trăiesc în mediul urban, iar 104 647 persoane, respectiv 25 la sută, trăiesc în mediul rural.

Structura etnică a populației județului Hunedoara cuprindea la data Recensământului: 368 073 români, 15 900 maghiari, 7 475 romi, 971 germani, 115 italieni, 114 ucraineni, 64 slovaci, 60 chinezi, 51 polonezi, 46 evrei, 43 greci, 33 turci, 33 sârbi, 25 ruși – lipoveni, 21 bulgari, 18 ceangăi, 17 cehi, 8 macedoneni, 3 croați, 263 persoane de altă etnie și 25 228 persoane la care această informație nu este disponibilă.

1.8 Număr de localități

Județul Hunedoara cuprinde, din punct de vedere administrativ, 14 orașe din care 7 municipii, și 55 comune cu 457 sate. În mediul urban se găsesc municipiile: Deva, Brad, Hunedoara, Lupeni, Orăștie, Petroșani, Vulcan și orașele Aninoasa, Călan, Geoagiu, Hațeg, Petrița, Simeria și Uricani.

1.9 Scurte prezentări ale reședinței de județ și ale principalelor orașe

Municipiul Deva, reședința județului Hunedoara, cu o populație 61 123 de locuitori, este așezat în apropierea râului Mureș. În zonă s-au găsit dovezi arheologice ale existenței unor așezări omenești din cele mai vechi timpuri (epoca bronzului și a fierului). De asemenea, s-au găsit vestigii ale perioadei dacice și ale romanilor care au stăpânit zona până în anul 271 e.n.

Prima atestare documentară a orașului este din anul 1269 când este menționat sub numele de „Castrum Dacia” pe un act de dănie emis de ducele Transilvaniei Ștefan, fiul regelui Bela al IV-

lea al Ungariei. În anul 1557 Deva este cucerită de turci fiind dăruită ulterior reginei Isabella a Ungariei care a recunoscut vasalitatea turcească.

În timpul răscoalei conduse de Horea, Cloșca și Crișan, Cetatea Devei a fost atacată de răsculați care au fost însă respinși datorită slabei organizări. În anul 1849 Deva a fost cucerită pentru o scurtă perioadă de timp de către revoluționarii conduși de generalul Bem.

Prima bancă din oraș este maghiară și se înființează în anul 1883, denumită „Casa de economii”, fiind urmată la scurt timp, în anul 1885, de o bancă românească denumită „Hunedoara” care își va schimba ulterior numele în „Decebal”.

Municipiul Hunedoara, cu o populație de 60 525 locuitori, este situat la poalele Munților Poiana Ruscă în partea centrală a județului, la doar 16 km distanță de reședința acestuia. Din registrul de dijme papale reiese că orașul este atestat documentar în anul 1265 sub numele Hungnod.

Cetatea Hunedoarei este legată la începuturile existenței ei de Iancu de Hunedoara și ulterior de fiul acestuia Matei Corvin care ajunge rege al Ungariei în perioada 1458 – 1490. În această perioadă, Hunedoara este menționat ca târg al fierului, iar locuitorii lui beneficiază de scutiri de taxe din partea regelui Matei Corvin, scutiri care se păstrează și în secolele următoare. Hunedoara cunoaște o dezvoltare deosebită după al doilea război mondial, devenind unul din principalele centre siderurgice ale țării.

Municipiul Brad este un oraș minier situat pe valea Crișului Alb, cu o populație de 14 495 locuitori. Este atestat documentar din anul 1445 cu numele maghiar Fenyopataka, dar este declarat oraș numai în 1941 și municipiu în 1995. Mineritul din zona Brad este atestat documentar din anul 21 î.Hr. Din această zonă s-a extras aur din antichitate până în anul 2006.

Municipiul Orăștie este situat în apropierea Mureșului având în prezent o populație de 18 227 locuitori. Este menționat în documente încă din anul 1284, iar în 1334 primește chiar statut de oraș (civitas Waras nominata). Decade ulterior la stadiul de târg datorită faptului că este distrus pe rând de tătari, turci, ajungând în final sub stăpânirea habsburgică.

În anul 1885 se înființează în Orăștie prima bancă cu capital particular, Banca Ardeleană, condusă de Ioan Mișu – avocat, doctor în drept, cu studii la Graz, Viena și Budapesta. În perioada comunistă orașul este cunoscut prin confecțiile de blănuri executate la Vidra Orăștie. Este declarat municipiu în anul 1995.

Municipiul Petroșani, situat în sudul județului la confluența Jiului de Est cu Jiul de Vest, are o populație de 37 160 locuitori. Dezvoltarea orașului a fost strâns legată de minele de cărbune. Exploatarea sistematică a cărbunelui începe în anul 1850 prin „Societatea de Mine și Cuptoare” Brașov. Extragerea cărbunelui este încurajată după construirea căii ferate Simeria – Petroșani.

În anul 1908 în bazinul Petroșani erau 5 418 mineri care produceau peste 9 milioane metri cubi de cărbune. În 1924 Petroșani devine oraș, iar în 1996 este declarat municipiu. În anul 1948 se înființează în Petroșani „Institutul Cărbunelui”, cu secția „Exploatarea și prepararea zăcămintelor de cărbuni”, care din 1957 rămâne pentru o perioadă de timp singura școală superioară de minerit din România.

Municipiul Vulcan, cu o populație de 24 160 locuitori, este un oraș de munte, situat pe Jiul de Vest, la poalele Munților Vâlcan, de unde îi vine și numele. Este atestat documentar din anul 1462. S-a dezvoltat ulterior și ca punct vamal spre Țara Românească. A fost declarat municipiu în anul 2003.

Municipiul Lupeni este situat la 20 de km de Petroșani pe Jiul de Vest. Așezarea este atestată din anul 1770 și s-a consacrat ca oraș minier. Aici au avut loc revolte ale minerilor în anii 1929 și 1977. Localitatea a fost declarată oraș în 1941 și municipiu în anul 2003, având în prezent o populație de 23 390 locuitori.

1.10 Monumente istorice, de arhitectură și artă, muzee, instituții culturale

Rețeaua instituțiilor și așezămintelor culturale din județul Hunedoara cuprinde: două teatre, un ansamblu profesionist pentru promovarea culturii tradiționale, 197 biblioteci din care 53 publice, 2 cinematografe.

Cele mai vizitate muzee din județ sunt: Muzeul Civilizației Dacice și Romane situat în castelul Magna Curia din Deva, Muzeul „Castelul Corvinilor” din municipiul Hunedoara, Muzeul Aurului de la Brad, Muzeul de Etnografie și Artă Populară din Orăștie, Muzeul Mineritului din Petroșani, Casa muzeu Avram Iancu din Baia de Criș.

Din datele Direcției Județene pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Hunedoara rezultă că în județ sunt înscrise în lista monumentelor istorice un număr de 516 obiective. Dintre acestea, cinci sunt incluse pe lista Patrimoniului UNESCO sub denumirea generică „Cetățile dacice din Munții Orăștiei”, care cuprinde: Sarmizegetusa Regia – Grădiștea de Munte, Cetățuia Costești, Cetatea dacică de la Blidaru, Cetatea dacică de la Luncani – Alun, Pietra Roșie și Cetatea dacică de la Bănița.

Vestigii arheologice de o importanță deosebită se găsesc la: Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa, fostă capitală a Daciei romane, Cetatea Devei, Cetatea Mălăiești, Cetatea Orăștiei, Cetatea Răchitova.

Cele mai importante lăcașe de cult cuprinse în lista monumentelor istorice sunt: Biserica „Sf. Nicolae” din satul Densuș construită din piatră în secolul XIII, considerată a fi cea mai veche biserică cunoscută pe teritoriul Daciei, Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Lăpușul de Jos, Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Sulighete, Biserica de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din satul Brădățel, comuna Burjuc, Biserica de lemn „Buna Vestire” din satul Birtin, Biserica de lemn „Cuvioasa Parascheva” din satul Ribicioara, Biserica de lemn „Pogorârea Sf. Duh” din satul Tisa.

1.11 Obiective turistice și unități de cazare

La 31 decembrie 2012 în județul Hunedoara activau 96 unități de cazare turistică, din care: 25 hoteluri și moteluri, un hostel, 7 cabane turistice, un camping, 17 vile turistice și bungalouri, 2 tabere de elevi și preșcolari, 25 pensiuni turistice, 17 pensiuni agroturistice, un sat de vacanță, cu o capacitate totală de 4 072 locuri. Indicele de utilizare netă a locurilor de cazare în anul 2012 a fost de 24 la sută.

Pe lângă multitudinea de obiective turistice antropice prezentate anterior, în județ se găsesc o mulțime de obiective turistice naturale, din care menționăm:

- *rezervații naturale*: Rezervația științifică Gemenele – Tău Negru, Complexul carstic Ponorici – Cioclovina, Rezervația naturală Peștera Tecuri, Rezervația naturală Peștera Șura Mare, Rezervația Locul fosilifer Ohaba – Ponor, Parcul Național Retezat, Parcul natural Grădiștea Muncelului – Cioclovina, Geoparcul dinozaurilor Țara Hațegului, Rezervația naturală Dealul și Peștera Bolii, Rezervația naturală Muntele Vulcan, Rezervația naturală Fânețele cu narcise de la Nucșoara;

- *chei* pe văile unor râuri: Cheile Madei, Cheile Jiețului, Cheile Ribicioarei, Cheile Uibăreștilor, Cheile Taia;

- *peșteri și fenomene carstice*: Peștera cu apă Ponorici – Cioclovina, Peștera Tecuri, Peștera Șura Mare, Peștera Bolii, Peștera cu corali, Peștera Cizmei;

- *cascade*: Cascada Lolaia, Cascada Clocota, Cascada Mirălaș;

- *lacuri naturale*: Lacul Bucura, Lacul Zănoaga, Lacul Ana, Lacul Lia, Lacul Galeș, Tăul dintre Brazi;

- *lacuri de acumulare*: Lacul Gura Apei și Lacul Cinciș.

1.12 Personalități importante pe plan național și internațional

În județul Hunedoara s-au născut sau au activat mulți oameni de seamă care s-au afirmat pe plan național sau internațional, printre care:

Iancu de Hunedoara (1407-1456), personalitate dominantă a istoriei românești în secolul XV. A fost voievod al Transilvaniei în anul 1441, guvernator al Regatului Ungariei între 1446-1453 și căpitan suprem al Ungariei și Transilvaniei între 1453-1456. Iancu de Hunedoara a fost primul comandant de oști care a reușit să-l înfrângă în anul 1456 la Belgrad, pe sultanul Mohamed al II-lea cuceritorul Constantinopolului. A avut o influență deosebită în consolidarea Castelului din Hunedoara și este ctitor al Castelului Huniade din Timișoara, construit în anii 1443-1447.

Matei Corvinul (1443-1490), al doilea fiu al lui Iancu de Hunedoara, a fost unul din cei mai mari regi ai Ungariei, pe care a condus-o între anii 1458-1490. În timpul său Regatul Ungariei a cunoscut cea mai mare întindere teritorială din istorie. Este atestat ca proprietar al castelului din Hunedoara în perioada 1457-1482. Numele de Castelul Corvinilor vine de la emblema familiei sale care avea în centru un corb.

Ion Budai Deleanu (1760-1820), scriitor, filolog, lingvist, istoric și jurist, a fost unul din reprezentanții de frunte ai Școlii ardelenice. Este autorul primei epopei în limba română intitulată „*Țiganiada*” sau „*Tabăra țiganilor*”.

Aurel Vlaicu (1882-1913), s-a născut la Bințișni lângă Orăștie, sat care îi poartă azi numele. A fost inginer, inventator și pionier al aviației române și mondiale. Și-a construit primul avion Vlaicu I la București. Construiește un model mai bun în 1911 intitulat Vlaicu II și obține cu acesta

cinci premii la diferite mitinguri aeriene din Europa. Își pierde viața lângă Cămpina în timp ce încerca să traverseze Carpații.

1.13 Unități de învățământ

În anul 2012-2013, populația școlară totaliza în județul Hunedoara 71 697 persoane, din care: 10 511 preșcolari, 33 768 elevi în învățământul primar și gimnazial, 19 671 elevi în învățământul liceal, 387 elevi în învățământul profesional, 3 651 elevi în învățământul post liceal și de maiștri și 3 709 studenți.

În județ funcționau 14 grădinițe având un personal didactic format din 613 persoane. În același an școlar funcționau 60 școli, (în care activau 2 316 cadre didactice), din care 43 în învățământul gimnazial (în care activau 1 277 cadre didactice). Învățământul liceal s-a desfășurat în 36 licee având 1 335 cadre didactice.

Învățământul superior cuprinde: Universitatea din Petroșani, Universitatea Ecologică Deva și Facultatea de Inginerie Hunedoara care aparține de Universitatea Politehnică din Timișoara. În anul universitar 2012-2013, în cinci facultăți erau înscriși un număr de 3 709 studenți.

1.14. Rețeaua sanitară

Rețeaua sanitară a județului Hunedoara cuprindea la sfârșitul anului 2012 un număr de 10 spitale, o policlinică, 10 ambulatorii integrate spitalelor și de specialitate, 13 dispensare medicale, 5 centre de sănătate mintală, 2 sanatorii TBC, o unitate medico-socială, un centru medical de specialitate, 15 cabinete medicale de medicină generală, 27 cabinete medicale școlare și studențești, 254 cabinete medicale de familie, 237 cabinete stomatologice, 7 cabinete stomatologice școlare și studențești, 226 cabinete medicale de specialitate. În județ funcționau 124 farmacii și puncte farmaceutice, 11 depozite farmaceutice, 6 creșe, 72 laboratoare medicale, 20 laboratoare de tehnică dentară, un centru de transfuzie sanguină și 9 alte tipuri de cabinete medicale. În spitale existau 3 233 paturi, iar asistența medicală a fost asigurată de 1 102 medici, 255 stomatologi, 223 farmaciști și 2 653 persoane cu pregătire sanitară medie.

2. Indicatori sintetici ai activității economice

2.1. PIB al județului și ponderea acestuia în PIB al României

Pentru perioada 2008-2012 datele referitoare la PIB pe țară și pe județ sunt următoarele:

miliarde euro					
PIB	2008	2009	2010	2011	2012
PIB al României	139,8	118,3	124,4	131,4	131,7
PIB al județului Hunedoara	2,6	2,2	2,2	2,2	2,4*

procente					
PIB al județului Hunedoara/ PIB al României	1,86	1,86	1,77	1,67	1,82*

Sursa: INS

La nivelul județului Hunedoara, după o perioadă de stagnare între anii 2009-2011, se înregistrează o ușoară creștere în anul 2012.

2.2. PIB pe locuitor la nivelul județului și raportul dintre acesta și media națională

PIB pe locuitor la nivel național și la nivelul județului se prezintă astfel:

euro					
PIB/locuitor	2008	2009	2010	2011	2012
PIB/locuitor la nivel de țară	6 805	5 807	6 144	6 528	6 552
PIB/locuitor la nivelul județului Hunedoara	5 614	4 723	4 837	5 371*	5 688*

Sursa: INS

În perioada 2009-2012, PIB pe locuitor la nivelul județului Hunedoara prezintă creșteri la fel ca indicatorul pe țară.

* Date provizorii

3. Agenți economici

3.1. Numărul societăților comerciale

La 31 decembrie 2012, în județul Hunedoara erau înregistrate 8 732 unități locale active, structura acestora pe domenii de activitate și pe clase de mărime după numărul de salariați fiind următoarea:

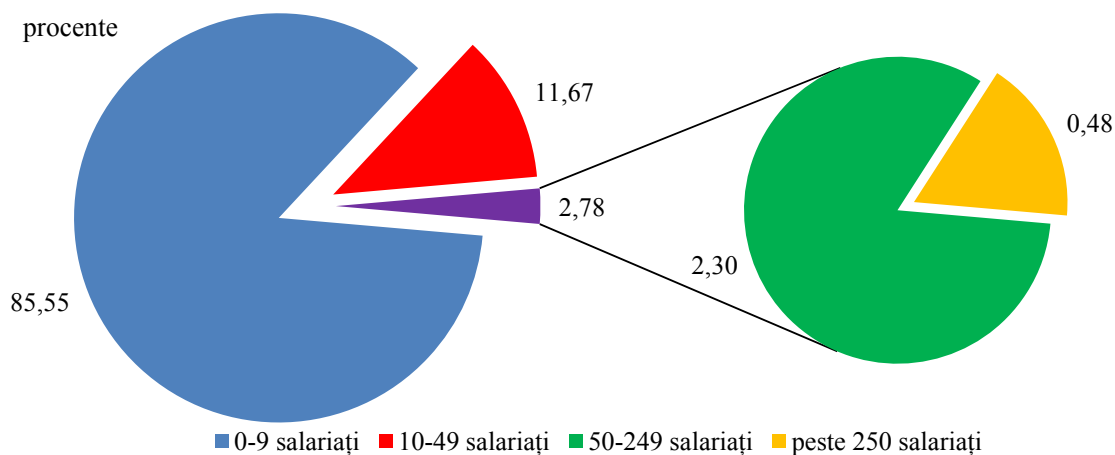
Activitatea	Total	0-9 salariați	10-49 salariați	50-249 salariați	peste 250 salariați
Total, <i>din care</i> :	8 732	7 470	1 019	201	42
Agricultură, silvicultură și pescuit	282	226	46	9	1
Industrie, <i>din care</i> :	1 116	721	265	98	32
– industrie extractivă	47	21	10	8	8
– industrie prelucrătoare	940	617	229	76	18
– producția și furnizarea de energie electrică și termică	27	16	2	5	4
– distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor	102	67	24	9	2
Construcții	769	605	131	32	1
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor	3 340	2 987	317	34	2
Hoteluri și restaurante	618	548	66	4	0
Transport și depozitare	628	565	54	6	3
Tranzacții imobiliare	170	167	3	0	0
Activități profesionale, științifice și tehnice	737	694	41	2	0
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	260	200	46	12	2
Intermedieri financiare și asigurări	159	157	2	0	0
Informații și comunicații	192	178	12	1	1
Învățământ*	38	35	3	0	0
Sănătate și asistență socială*	164	153	11	0	0
Activități de spectacole, culturale și recreative	88	77	10	1	0
Alte activități de servicii	171	157	12	2	0

Sursa: INS

* Include numai întreprinderile cu activitate de învățământ sau sănătate și asistență socială, organizate ca societăți comerciale.

La nivelul județului Hunedoara, unitățile locale active cu până la 9 salariați dețin ponderea majoritară, respectiv 85,55 la sută din numărul total pe județ (Grafic 3.1.).

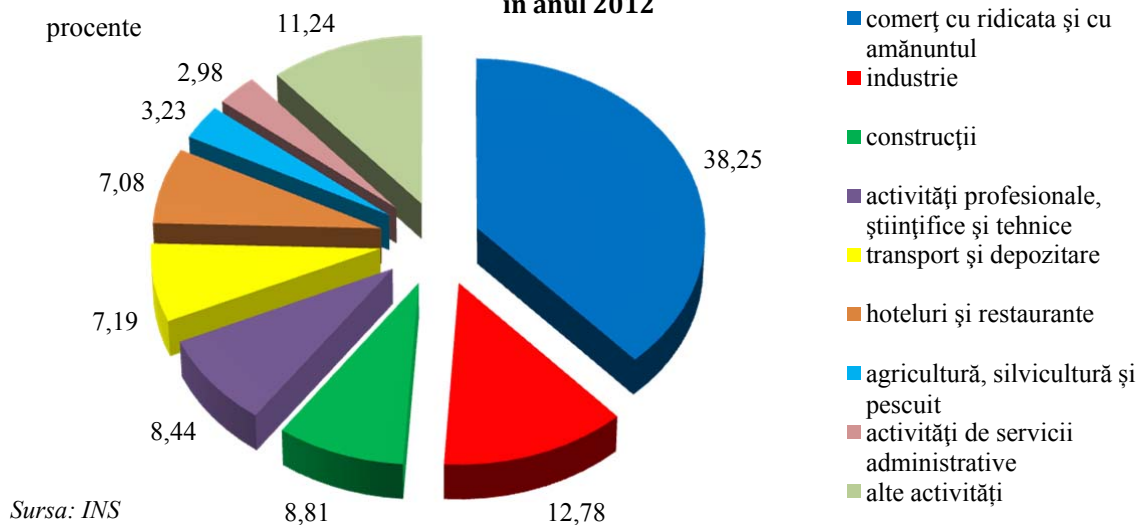
Grafic 3.1. Structura unităților locale active pe clase de mărime după numărul de salariați în 2012

Sursa: INS

Din analiza repartizării numărului unităților locale active din județul Hunedoara pe ramuri de activitate rezultă că ponderea cea mai mare o deține comerțul, cu 38,25 la sută, urmat de industrie cu 12,78 la sută, construcții, cu 8,81 la sută, activități profesionale, științifice și tehnice, cu 8,44 la sută, activitatea transport și depozitare, cu 7,19 la sută și hoteluri și restaurante, cu 7,08 la sută (Grafic 3.2.).

Grafic 3.2. Ponderea numărului unităților locale active pe domenii de activitate în anul 2012

Sursa: INS

Din datele publicate de Oficiul Național al Registrului Comerțului cu privire la numărul înmatriculărilor pe categorii de comercianți, rezultă că în anul 2013 în județul Hunedoara s-au înmatriculat 2 602 operatori economici din care: 1 491 persoane fizice, 1 103 societăți cu răspundere limitată, 6 societăți pe acțiuni și 2 societăți de tip cooperativă, înregistrând un capital subscris în valoare totală de 1 499 mii lei.

3.2. Numărul și ponderea societăților comerciale cu participare de capital străin

La 31 decembrie 2013, în județul Hunedoara erau înregistrate 2 100 de societăți comerciale cu participare de capital străin reprezentând 1,09 la sută din totalul pe țară. Aceste unități înregistrau un capital social subscris de 216 milioane euro, reprezentând 0,61 la sută din totalul pe țară.

Din datele publicate de Oficiul Național al Registrului Comerțului cu privire la societățile cu participare străină la capitalul social pentru anul 2013, rezultă următoarele:

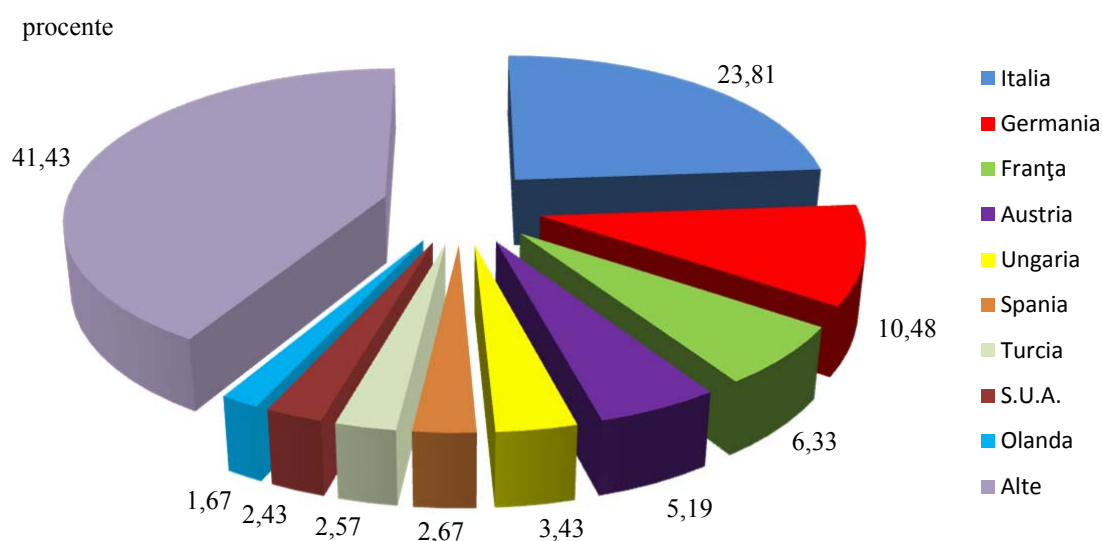
Operațiuni	Număr societăți	Pondere față de total țară	Valoare capital social subscris (mii euro)	Pondere față de total țară
Înmatriculări	109	1,65	248	0,66
Mențiuni de majorare capital	78	0,91	2 109	0,07
Radieri	104	1,61	176	0,02

Sursa: Oficiul Național al Registrului Comerțului

Comparând datele de mai sus cu cele la nivel național rezultă un procent al înmatriculărilor de societăți de 1,65 la sută, ușor superior față de procentul radiierilor de societăți de 1,61 la sută. De asemenea, la capitalul subscris înregistrăm o pondere mult mai mare, respectiv 0,66 la sută față de capitalul aferent societăților radiate de 0,02 la sută.

Dacă avem în vedere țara de proveniență a capitalului social rezultă că 500 de societăți, respectiv 23,81 la sută, au în componență capital din Italia, 220 de societăți, respectiv 11,15 la sută, au în componență capital din Germania, 133 de societăți au în componență capital din Franța (Grafic 3.3).

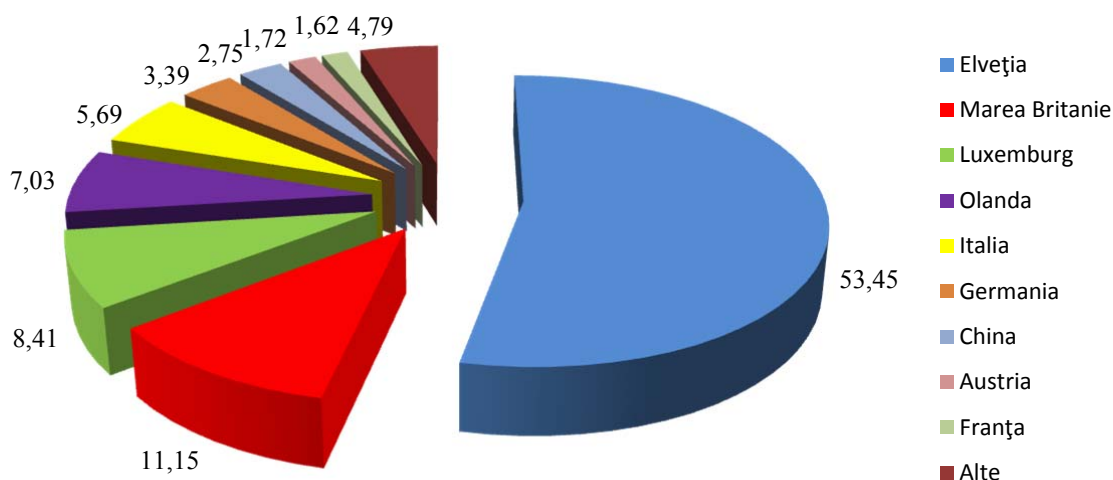
Grafic 3.3. Structura investitorilor străini după țara de proveniență

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului Hunedoara

În ceea ce privește clasamentul după mărimea capitalului social subscris, pe primul loc se află Elveția cu 53,50 la sută din totalul pe județ, urmată de Marea Britanie cu 11,15 la sută, Luxemburg cu 8,41 la sută, Olanda 7,03 la sută, Italia cu 5,69 la sută (Grafic 3.4).

Grafic 3.4. Structura capitalului subscris după țara de proveniență

Sursa: Oficiul Registrului Comerțului Hunedoara

4. Industrie și construcții

4.1. Ramuri industriale importante

Exploatarea zăcămintelor de minereu de fier din zona localității Ghelari a determinat apariția primelor ateliere de prelucrare a fierului încă din secolul al XVIII-lea. Creșterea cererii de metal a dus la înființarea primului furnal de la Govăjdia, care a fost pus în funcțiune în anul 1810. Acesta a fost primul furnal cu flux continuu din Europa și al doilea din lume.

Dezvoltarea tehnologică de la sfârșitul secolului al XIX-lea determină statul austro-ungar să aprobe construirea unei noi uzine la Hunedoara, care este pusă în funcțiune în anul 1884. Până în anul 1903 aici se construiesc 5 furnale, iar în anul 1920 Uzinele de Fier Hunedoara intră în posesia statului român.

În perioada interbelică în județ se deschid și alte unități din care exemplificăm: la Deva – fabrici de mezeluri, de paste făinoase, de conserve, uzină pentru fabricat acumulatori; la Orăștie – fabrici de spirt, de bocanci, blănărie, de săpun și lumânări; la Lupeni – fabrică de oxigen; la Petrila – fabrică de brichete, uleiuri și smoală. În județ funcționau de asemenea 14 fabrici de cherestea, una de cărămizi, două de cărămizi și țiglă, cinci fabrici de var, o rafinărie de petrol, o fabrică de lacuri și vopsele etc.

În perioada comunistă în economia județului Hunedoara accentul s-a pus pe dezvoltarea siderurgiei și a extracției de cărbuni din Valea Jiului. În acest context, numai la Combinatul Siderurgic Hunedoara erau încadrați aproape 20 000 de angajați.

La sfârșitul anului 2012 în județul Hunedoara activau: 47 unități în industria extractivă, 940 unități în industria prelucrătoare, 27 unități în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat, 102 unități în distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare, iar în construcții erau înregistrate un număr de 769 unități.

4.2. Principalele companii din sectorul industrial

Dintre principalele unități care activează în industria județului Hunedoara amintim:

Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA a fost înființată prin Hotărârea de Guvern nr.1023/2011 având ca scop producția de energie electrică prin valorificarea huilei extrase din Valea Jiului. Complexul Energetic Hunedoara este cel mai mare producător de energie electrică din zona de centru și nord-vest a țării, asigurând aproximativ 5% din producția României. Societatea cuprinde următoarele sucursale:

Sucursala Divizia Minieră Petroșani care asigură extragerea cărbunelui superior, respectiv a huilei, din câmpurile miniere Lonea, Livezeni, Vulcan și Lupeni. Se estimează că resursele din Valea Jiului asigură, cu o producție medie anuală de aproximativ 1,5 milioane tone huilă pe an, posibilitatea producerii energiei electrice timp de peste 38 ani.

Sucursala Electrocentrale Deva are în componență 4 grupuri energetice de 210 MW fiecare și unul de 235 MW, toate utilizând ca și combustibil huila.

Sucursala Electrocentrale Paroșeni are în componență un grup energetic de 150 MW care utilizează de asemenea carbune superior, respectiv huilă.

Sews România Deva SRL și **Sews România Orăștie SRL**, fac parte din grupul Sews având capital din Marea Britanie în proporție de 100%, fiind specializate în producția articolelor din fire metalice și fabricarea de lanțuri și arcuri.

Dar Draxlmaier Automotive – Hunedoara este una din cele 60 de locații ale firmei care are reprezentanțe în peste 20 de țări. S-a înființat în anul 2010 având ca principal obiect de activitate fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și motoare de autovehicule.

ArcelorMittal Hunedoara SA face parte din grupul ArcelorMittal, lider mondial în producția oțelului, activând în peste 60 de țări. La Hunedoara compania produce oțel și profile lungi turnate continuu și laminate la cald. În anul 2012 s-a finalizat o investiție de 45 milioane euro într-un nou laminor care permite fabricarea de profile laminate la cald conform normelor europene.

Eurosport DHS SA – Deva constituită inițial pe bază de capital chinez, este în prezent cel mai mare producător de biciclete din România. În această firmă s-a investit ulterior și capital german prin grupul Prophete GmbH care deține în prezent 40% din capital. Eurosport DHS produce în

prezent biciclete care se comercializează atât în țară prin 400 dealeri, cât și în străinătate, fiind exportate în multe țări din Europa.

Marmosim SA – Simeria face parte din anul 1998 din compania Titan Mar SA care a achiziționat pachetul majoritar de acțiuni. Grupul Titan Mar – Marmosim este liderul de piață din România în domeniul extracției și prelucrării rocilor naturale. Marmosim deține licențele de exploatare pentru cele mai importante 6 cariere în domeniul extracției rocilor naturale din România. Cele mai căutate produse ale firmei se obțin din prelucrarea marmurei extrase de la Rușchița din județul Caraș-Severin. La Marmosim se mai prelucrează: andezit obținut din cariera de la Pietroasa de lângă Deva, travertinul extras din cariera de la Cărpiniș de lângă Simeria precum și travertinul obținut din cariera deschisă în imediata apropiere a localității Geoagiu-Băi.

Sogeco România SRL, firmă constituită pe bază de capital olandez în proporție de 100 la sută, cu sediul în Orăștie, este specializată în producția și asamblarea de aparate electrocasnice, în speță aparate de cafea espresso.

Autocom Amicii GLC – Lupeni, firmă cu capital italian în proporție de 100 la sută, are ca obiect de activitate fabricarea de articole confecționate din textile.

Reva SA – Simeria, societate înființată în anul 1869, având ca acționar majoritar din anul 2001 compania Grampet SA, este specializată în proiectarea, fabricarea, modernizarea și repararea vagoanelor de cale ferată.

În industria extractivă sunt active, pe lângă minele aparținând Complexului Energetic Hunedoara SA și **Mina Paroșeni** și **Mina Uricani**, cu obiect de activitate extracția cărbunelui superior.

4.3. Cifra de afaceri, investițiile brute și personalul unităților locale active din industrie și construcții

La 31 decembrie 2012 unitățile locale active din industrie și construcții din județul Hunedoara dețineau 1,95 la sută, respectiv 1,86 la sută, din totalul cifrei de afaceri pe țară, așa cum rezultă din tabelul următor:

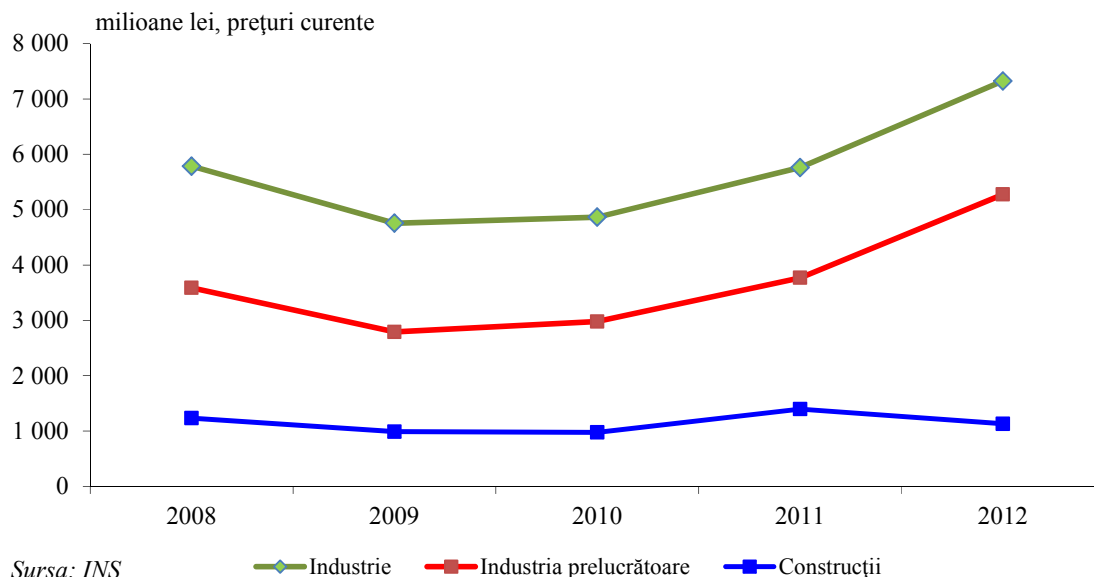
milioane lei, prețuri curente

Cifra de afaceri	Țară	Hunedoara	Hunedoara/Țară (%)
Industrie, din care:	375 530	7 325	1,95
- Industria prelucrătoare	284 260	5 275	1,86
Construcții	77 062	1 131	1,47

Sursa: INS

Din datele statistice ale județului Hunedoara pentru perioada 2008-2012, rezultă o creștere a cifrei de afaceri din industrie în anii 2010-2012 datorată în principal creșterii cifrei de afaceri din industria prelucrătoare (Grafic 4.1.).

Grafic 4.1. Evoluția cifrei de afaceri

În anul 2012, în județul Hunedoara cele mai mari cifre de afaceri le-au înregistrat unitățile din industria prelucrătoare, minerit și producția de energie electrică, fiind urmate de unități din construcții.

Nr. crt.	Denumire	Obiect de activitate	Cifra de afaceri (milioane lei)
1	Sews România SRL	Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanțuri și arcuri	894
2	Compania Națională a Huilei SA - Hunedoara	Extracția cărbunelui superior	450
3	ArcelorMittal Hunedoara SA	Producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje	436
4	Sogeco România SRL	Fabricarea de aparate electrocasnice	320
5	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA	Producția de energie electrică	233
6	Eurosport DHS SA	Fabricarea de biciclete și de vehicule pentru invalizi	166
7	Uzingrup Vest SRL	Fabricarea de uși și ferestre din metal	148
8	Acomin SA	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	132
9	Macon SRL	Fabricarea produselor din beton pentru construcții	110
10	Drupo SRL	Lucrări de construcții a drumurilor și autostrăzilor	93

Sursa: ANAF

Investițiile brute din județul Hunedoara în industrie și construcții, la 31 decembrie 2012, comparativ cu cele la nivel național, se prezintă astfel:

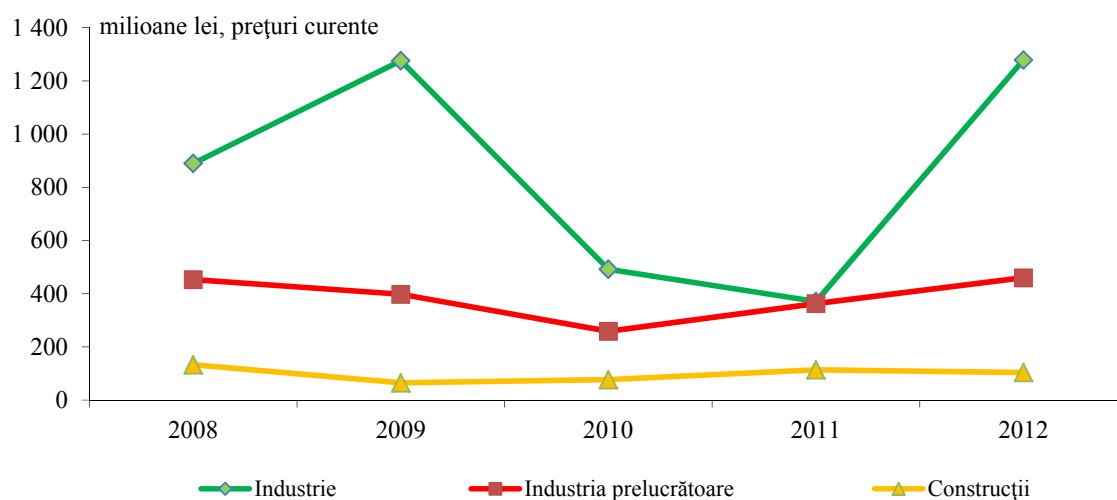
milioane lei, prețuri curente

Investiții brute	Țară	Hunedoara	Hunedoara/Țară (%)
Industrie, din care:	54 444	1 279	2,35
- Industria prelucrătoare	29 385	460	1,57
Construcții	27 120	104	0,38

Sursa: INS

Investițiile brute în industria județului Hunedoara au înregistrat o creștere accentuată în anul 2012. Cele mai mari creșteri s-au înregistrat în industria prelucrătoare, fiind determinate de finalizarea investițiilor într-un nou laminor de 45 milioane euro de la ArcelorMittal Hunedoara SA (Grafic 4.2.).

Graficul 4.2. Evoluția investițiilor brute

Sursa: INS

Personalul unităților locale active din industrie și construcții în județul Hunedoara, la 31 decembrie 2012, comparativ cu cel la nivel național, se prezintă astfel:

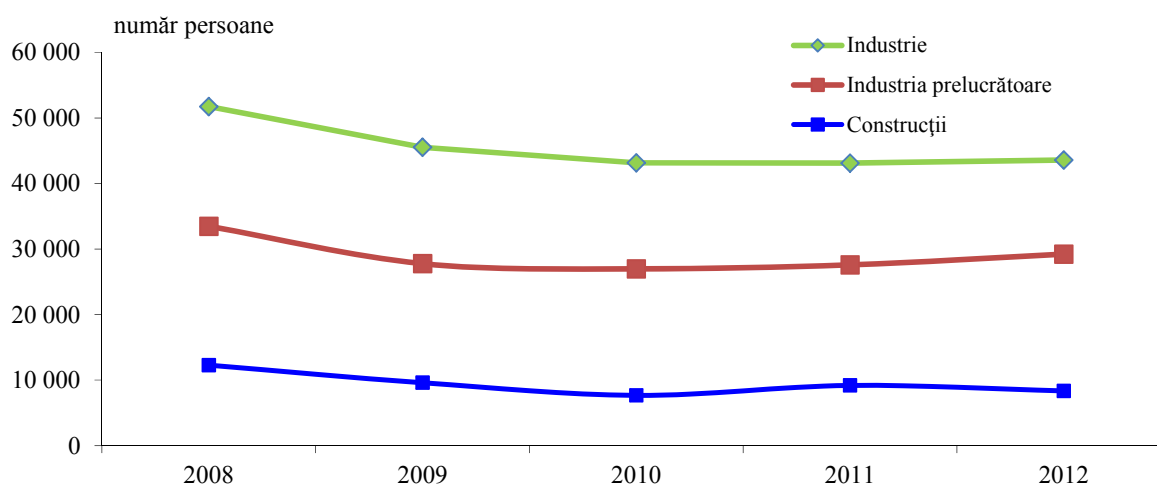
număr persoane

Activitatea	Țară	Hunedoara	Hunedoara/Țară (pondere, %)
Industrie, din care:	1 380 392	43 595	3,16
- Industria prelucrătoare	1 155 869	29 227	2,53
Construcții	408 569	8 356	2,05

Sursa: INS

Numărul personalului unităților locale active din industria județului Hunedoara este în creștere în anul 2012 ca urmare a angajărilor din industria prelucrătoare (Grafic 4.3.).

Graficul 4.3. Evoluția numărului de salariați

Sursa: INS

La 31.12.2013 cei mai mari angajatori din industria județului Hunedoara se regăsesc în ramurile: industria prelucrătoare, industria de producție a energiei electrice și în industria extractivă, așa cum rezultă din următorul tabel:

Nr. crt.	Denumire	Localitate	Obiect de activitate	Număr salariați activi
1	Sews România Deva SRL	Deva	Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanțuri și arcuri	3 894
2	Dar Draxlmaier Automotive SRL	Hunedoara	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	1 516
3	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA Petroșani – punct de lucru Lupeni – exploatarea minieră	Lupeni	Extracția cărbunelui superior	1 462
4	Sews România Orăștie SRL	Orăștie	Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanțuri și arcuri	1 423
5	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA – Sucursala Electrocentrale	Mintia	Producția de energie electrică	1 211
6	Autocom Amicii GLC SRL	Lupeni	Fabricarea de articole confecționate din textile	1 169
7	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA Petroșani – punct de lucru Petrila – exploatarea minieră	Petrila	Extracția cărbunelui superior	1 051

Nr. crt.	Denumire	Localitate	Obiect de activitate	Număr salariați activi
8	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA Petroșani – punct de lucru Petroșani – exploatarea minieră	Petroșani	Extracția cărbunelui superior	1 030
9	Apa Prod SA	Deva	Captarea, tratarea și distribuția apei	1 011
10	Sogeco România SRL	Orăștie	Fabricarea de aparate electrocasnice	928

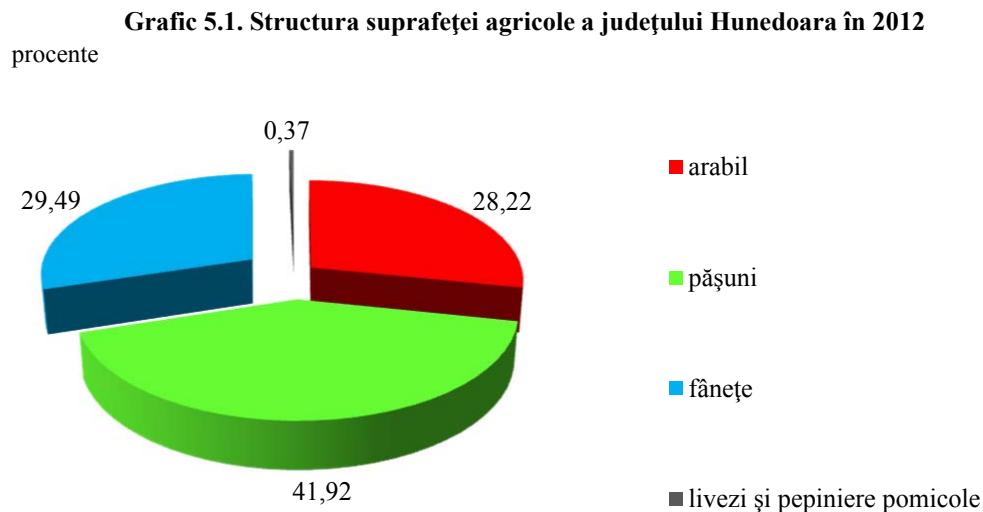
Sursa: Inspectoratul Teritorial de Muncă Hunedoara – Deva

5. Agricultură și silvicultură

5.1. Suprafața agricolă și structura acesteia

La 31.12.2012 suprafața totală a județului, de 706 267 ha, era formată din: suprafață agricolă 280 700 ha, păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră 366 175 ha, ape și bălți 5 840 ha și alte suprafețe 53 552 ha.

Suprafața agricolă ocupă doar 39,74 la sută din teritoriul județului. Structura suprafeței agricole a județului, la finele anului 2012, este prezentată în graficul 5.1.

Sursa: INS

Din totalul suprafeței agricole, sectorul privat deținea 276 137 ha, respectiv 98,37 la sută.

5.2. Suprafața fondului forestier

La 31 decembrie 2012, suprafața fondului forestier al județului Hunedoara era de 314,5 mii ha, din care 308,4 mii ha erau acoperite cu păduri. Cu 43,66 la sută suprafață împădurită, județul Hunedoara ocupă locul șase pe țară, situându-se chiar peste media europeană.

În cadrul pădurilor, rășinoasele ocupă 82,4 mii ha, iar foioasele 226,0 mii ha. La aceeași dată existau și 0,3 mii ha teren destinat împăduririlor și alte terenuri din fondul forestier pe o suprafață de 6,1 mii ha. Volumul de lemn recoltat în anul 2012 totaliza 596,3 mii m³ din care: rășinoase – 158,4 mii m³, fag – 324,9 mii m³, stejar – 42,8 mii m³, diverse specii tari – 61,5 mii m³ și diverse specii moi – 8,7 mii m³.

5.3. Producția agricolă și structura acesteia

Producția agricolă a județului Hunedoara a înregistrat în perioada analizată un maxim în anul 2011, datorat producției agricole vegetale obținute în condițiile unui an foarte bun pentru agricultură.

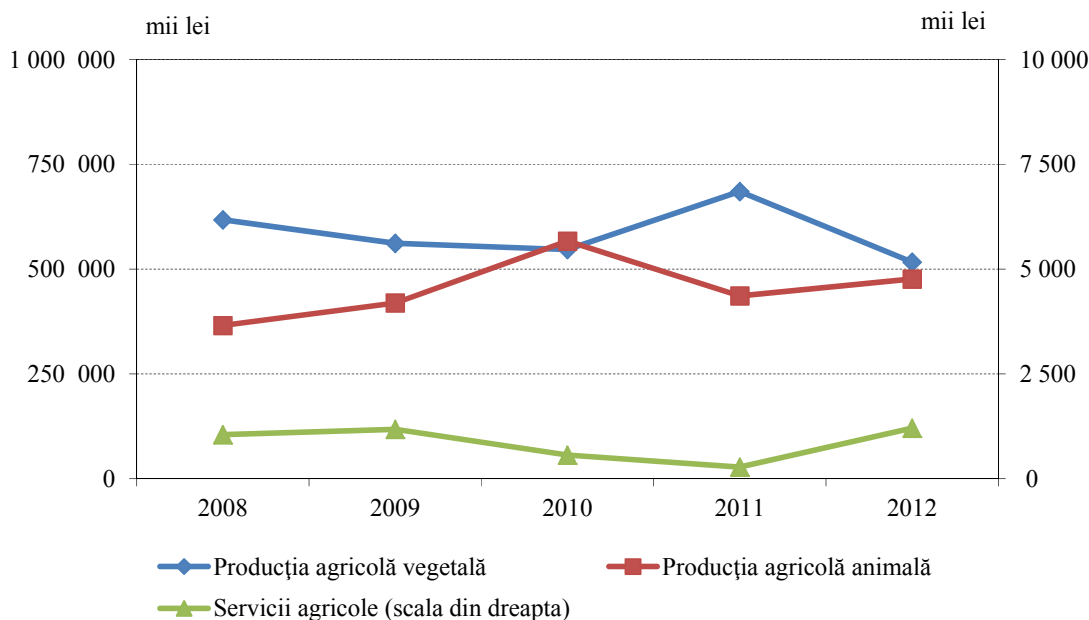
mii lei, prețuri curente

Producția și serviciile agricole	2008	2009	2010	2011	2012
Producția agricolă vegetală	617 776	561 837	546 930	685 312	516 894
Producția agricolă animală	365 673	419 402	567 221	436 269	476 664
Servicii agricole	1 052	1 180	564	279	1 206
Total Hunedoara	984 501	982 419	1 114 715	1 121 860	994 764

Sursa: INS

Evoluția producției agricole a județului Hunedoara în perioada 2008-2012 este prezentată în graficul 5.2.

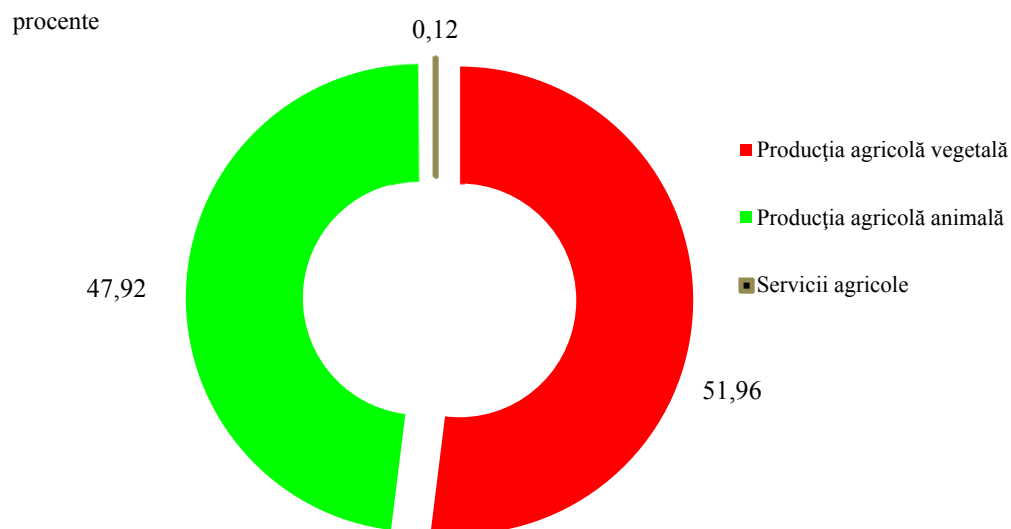
Grafic 5.2. Evoluția producției de bunuri și servicii agricole

Sursa: INS

Ponderea deținută de principalele ramuri în producția agricolă totală în anul 2012 este prezentată în graficul 5.3.

Grafic 5.3. Structura producției agricole în 2012

Sursa: INS

Situația suprafețelor cultivate cu principalele culturi din județul Hunedoara în perioada 2008-2012 este prezentată în tabelul următor:

Suprafața cultivată

Principalele culturi	hectare				
	2008	2009	2010	2011	2012
Suprafața cultivată – total, <i>din care:</i>	52 593	53 964	46 220	50 204	52 228
Cereale pentru boabe, <i>din care:</i>	33 791	35 070	27 999	30 791	32 114
-grâu	9 183	9 483	7 441	7 105	5 537
-secară	-	147	118	130	167
-orz și orzoaică	2 023	2 182	1 317	1 665	1 819
-porumb boabe	19 889	20 578	16 974	19 644	22 174
Cartofi	7 969	7 923	7 890	7 724	7 855
Plante uleioase, <i>din care:</i>	539	331	306	691	741
-floarea soarelui	124	54	177	330	487
Legume	3 871	4 148	4 050	3 877	3 714

Sursa: INS

În anul 2012 cele mai mari suprafețe au fost cultivate cu porumb pentru boabe, 42,46 la sută, cartofi 15,04 la sută, grâu 10,60 la sută și legume 7,11 la sută.

În privința efectivului de animale, în județul Hunedoara s-a înregistrat, în perioada 2008-2012, următoarea situație:

Efectivele de animale

capete

Specia	2008	2009	2010	2011	2012
Bovine	48 344	46 591	40 660	40 079	40 417
Porcine	64 242	65 914	65 233	60 737	60 794
Ovine	144 083	153 082	163 614	166 721	171 398
Caprine	8 943	8 647	11 558	12 549	13 203

Sursa: INS

Din tabel se observă că activitatea de creștere a ovinelor este preponderentă, fiind influențată de suprafețele întinse de pășuni aflate în zona montană.

La ultimul recensământ agricol în județul Hunedoara s-au înregistrat 59 571 exploatații agricole din care 58 853 fără personalitate juridică și 718 cu personalitate juridică. Cele 718 exploatații cu personalitate juridică se prezentau în structură astfel: o regie autonomă, 5 asociații agricole, 273 societăți cu capital majoritar privat, 3 societăți cu capital majoritar de stat, 70 unități ale administrației publice, 3 unități cooperatiste și 363 alte tipuri.

La 31 decembrie 2012 în județ erau active în ramura agricultură, silvicultură și pescuit un număr de 282 unități din care majoritatea, respectiv 226 unități, aveau între 0 – 9 salariați.

Dintre unitățile agricole din județ amintim: Agrirom SRL – Deva, REC Agrobăcia SA – Băcia, Expo Gala SRL – Cărpiniș care activează în cultivarea cerealelor, plantelor leguminoase și a plantelor producătoare de semințe oleaginoase, Myozotis Rel SRL – Deva și RB Eureka SRL – Deva în cultivarea legumelor și a pepenilor, a rădăcinoaselor și tuberculilor, Greenhouse Plant SRL – Pui în cultivarea altor plante nepermanente, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Pomicultură Geoagiu în pomicultură, Rom Silvic SRL – Beriu în silvicultură, Avis 3000 SRL – Mintia și Romavicom SRL – Deva în creșterea păsărilor.

6. Transporturi

6.1. Rețeaua feroviară

La 31 decembrie 2012, rețeaua de căi ferate a județului Hunedoara însuma 289 km, din care 220 km sunt linii de cale ferată electrificate.

6.2. Rețeaua drumurilor publice

La 31 decembrie 2012, rețeaua drumurilor publice totaliza 3 309 km, din care: drumuri naționale 387 km și drumuri județene și comunale 2 922 km.

Pe teritoriul județului Hunedoara autostrada A1 București – Nădlac va avea o lungime de 82,8 km. Până în prezent s-a dat în folosință segmentul Orăștie – Deva cu o lungime de 32,5 km.

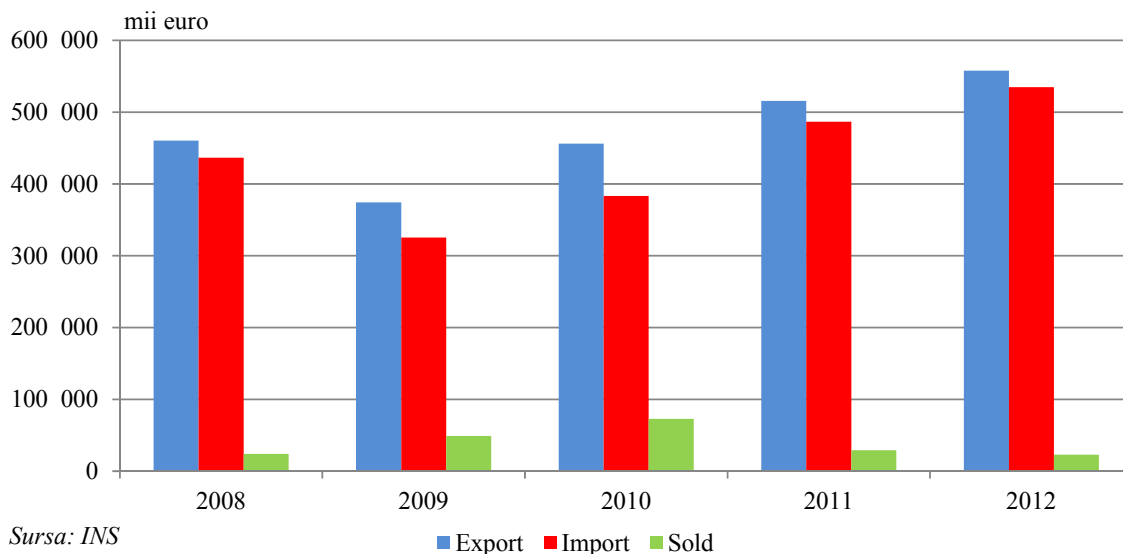
7. Comerț exterior

7.1. Valoarea exporturilor și importurilor și ponderea acestora în exporturile și importurile totale ale țării

La 31 decembrie 2012, exporturile județului Hunedoara totalizau 557,7 milioane euro (1,24 la sută din exporturile României), în timp ce importurile totalizau 534,7 milioane euro (0,98 la sută din importurile țării). Județul Hunedoara a înregistrat în acest context un sold comercial pozitiv de 22,9 milioane euro.

Din analiza datelor privind comerțul internațional al județului Hunedoara în perioada 2008-2012 rezultă că în fiecare an s-a înregistrat sold comercial pozitiv (Grafic 7.1.).

Grafic 7.1. Evoluția exportului, importului și a soldului operațiunilor de comerț exterior din județul Hunedoara

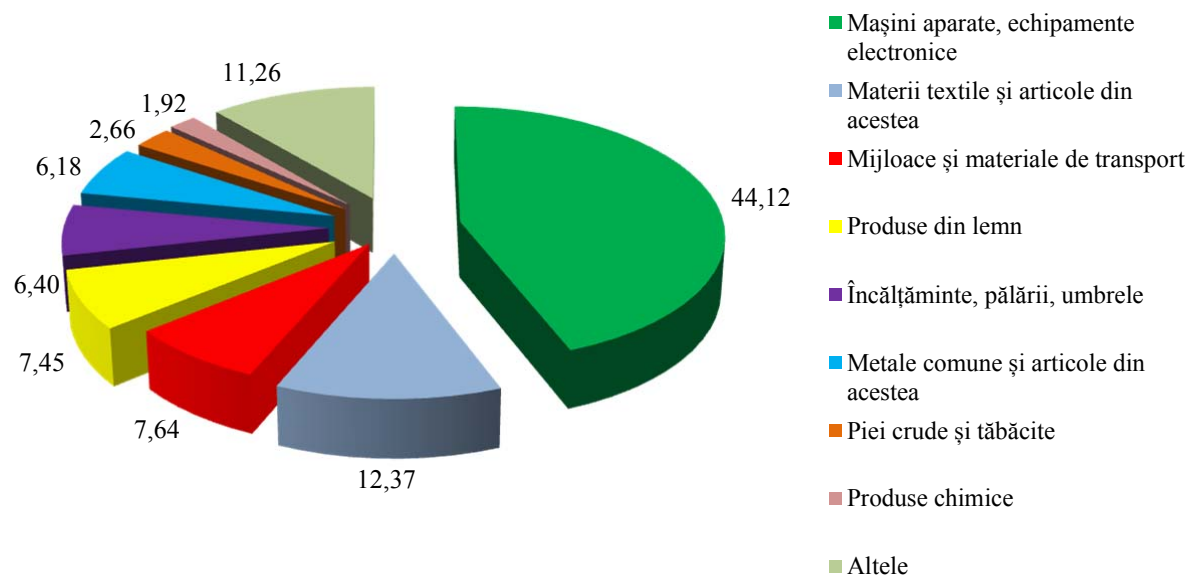
7.2. Principalele categorii de produse exportate și importate

La finele anului 2012, structura exporturilor județului, pe grupe de mărfuri, era următoarea:

Grupe de mărfuri la export	Valoare (mii euro)	Pondere în exportul total al județului (%)
Mașini aparate, echipamente electronice	246 046	44,12
Materii textile și articole din acestea	69 004	12,37
Mijloace și materiale de transport	42 609	7,64
Produse din lemn	41 535	7,45
Încălțăminte, pălării, umbrele	35 667	6,40
Metale comune și articole din acestea	34 490	6,18
Piei crude și tăbăcite	14 843	2,66
Produse chimice	10 687	1,92
Altele	62 797	11,26

Sursa: INS

Grafic 7.2. Structura exportului FOB pe principalele grupe de mărfuri în 2012

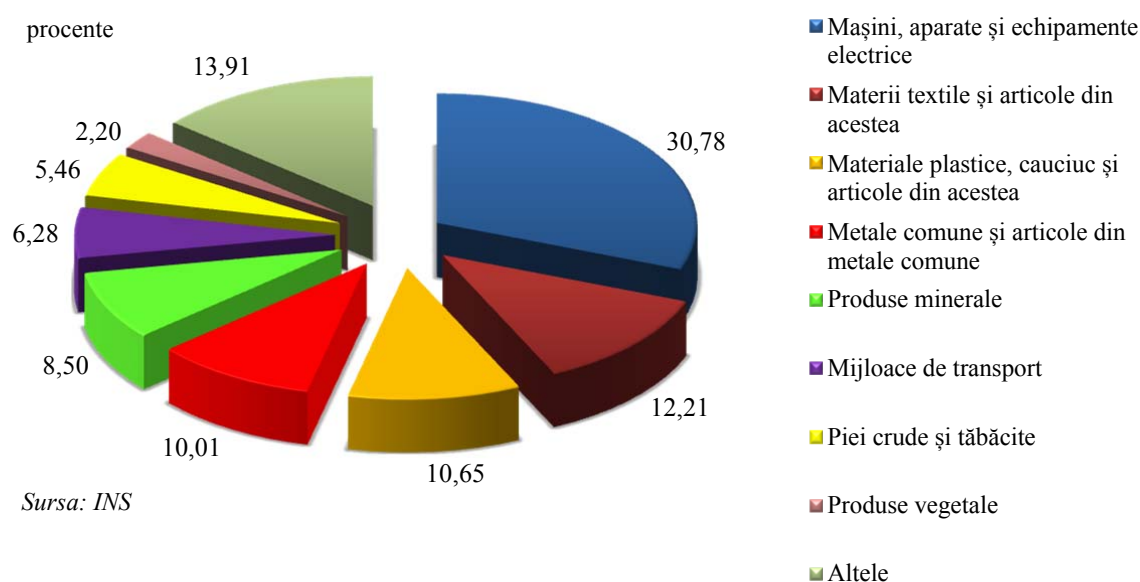
Sursa: INS

La finele anului 2012, structura importurilor județului, pe grupe de mărfuri, era următoarea:

Grupe de mărfuri la import	Valoare (mii euro)	Pondere în importul total al județului (%)
Mașini, aparate și echipamente electrice	164 611	30.78
Materii textile și articole din acestea	65 274	12.21
Materiale plastice, cauciuc și articole din acestea	56 934	10.65
Metale comune și articole din metale comune	53 533	10.01
Produse minerale	45 479	8.50
Mijloace de transport	33 584	6.28
Piei crude și tăbăcite	29 168	5.46
Produse vegetale	11 767	2.20
Altele	74 397	13.91

Sursa: INS

Grafic 7.3. Structura importului CIF pe principalele grupe de mărfuri în 2012

7.3. Principalele firme exportatoare și piețele lor de desfacere

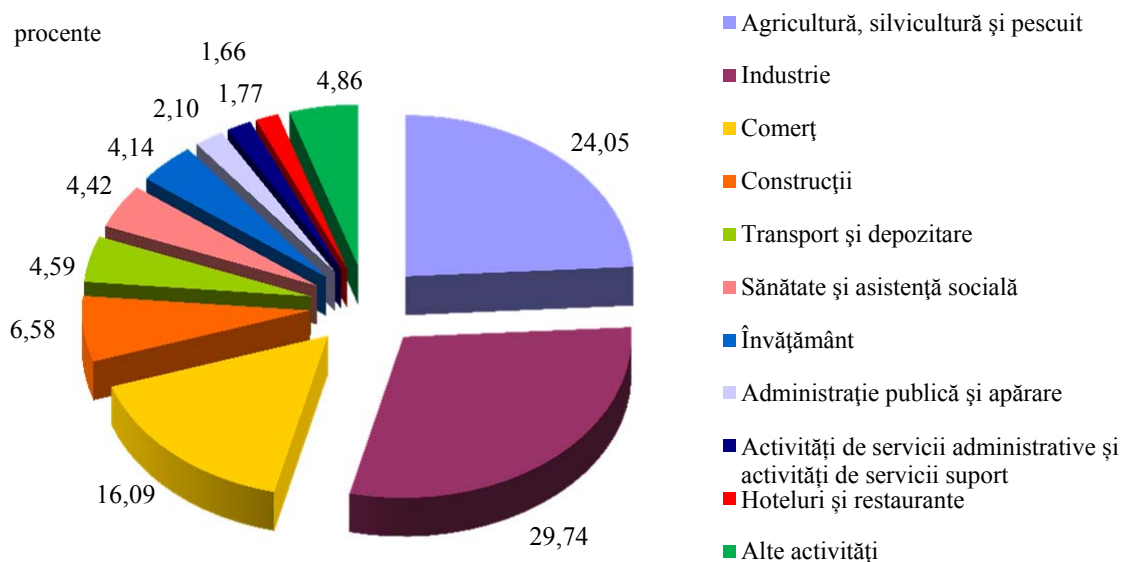
Între principalele firme exportatoare se află: Eurosport DHS (exportă biciclete în 16 țări din Europa din care amintim: Franța, Germania, Polonia, Republica Cehă, Croația etc), ArcelorMittal (țagile pentru țevi, profile grele mijlocii și ușoare, oțel beton), Marmosim (produse din marmură de Rușchița în țări din Europa, Asia și în Statele Unite ale Americii).

8. Forța de muncă și veniturile salariale

8.1. Populația ocupată

La 31 decembrie 2012, populația ocupată din județul Hunedoara totaliza 180,9 mii persoane, repartizate pe ramuri de activitate cu precădere în industrie și agricultură, după cum rezultă din graficul 8.1.

Grafic 8.1. Repartizarea forței de muncă pe domenii de activitate în 2012

Sursa: INS

Analizând intervalul 2008-2012 în privința numărului mediu de salariați, se observă o scădere a acestuia față de anul 2008, determinată de reducerea numărului de angajați în sectorul industriei extractive, în industria prelucrătoare și în construcții (Grafic 8.2.).

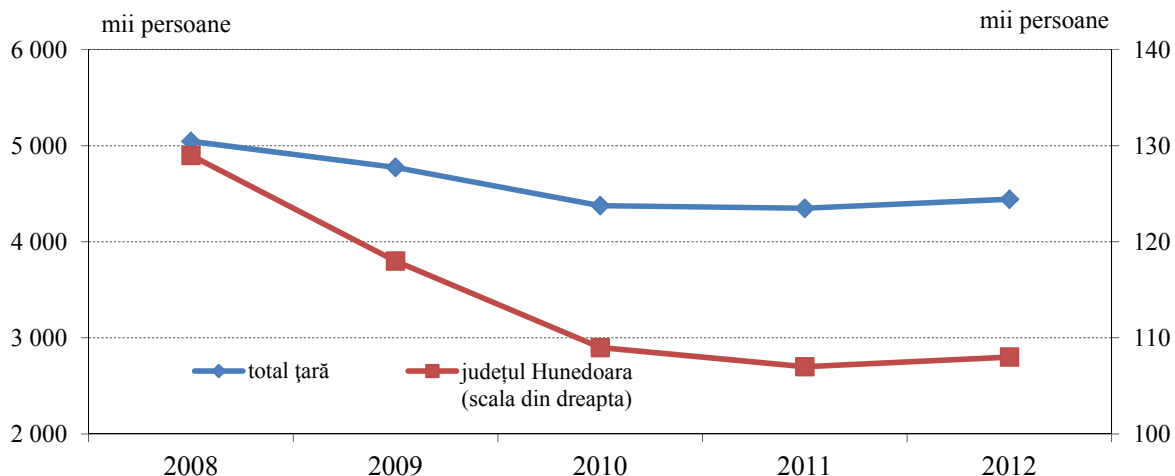
Numărul de salariați

mii persoane

	2008	2009	2010	2011	2012
Total țară	5 046	4 774	4 376	4 349	4 443
Județul Hunedoara	129	118	109	107	108

Sursa: INS

Grafic 8.2. Evoluția numărului mediu al salariaților

Sursa: INS

La 31 decembrie 2013 cei mai mari angajatori din județul Hunedoara au fost firmele cu capital străin Sews România Deva și Dar Draxlmaier Automotive Hunedoara. Alți mari angajatori se regăsesc în domeniul producției de energie electrică și extracția cărbunelui superior, după cum rezultă din următorul tabel:

Nr. crt.	Angajator	Localitate	Domeniul de activitate	Număr salariați activi
1	Sews România Deva SRL	Deva	Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanțuri și arcuri	3 894
2	Dar Draxlmaier Automotive Hunedoara SRL	Hunedoara	Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule	1 516
3	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA Petroșani – punct de lucru Lupeni – exploatarea minieră	Lupeni	Extracția cărbunelui superior	1 462
4	Sews România Orăștie SRL	Orăștie	Fabricarea articolelor din fire metalice, de lanțuri și arcuri	1 423
5	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA – Sucursala Electrocentrale	Mintia	Producția de energie electrică	1 211
6	Autocom Amicii GLC SRL	Lupeni	Fabricarea de articole confecționate din textile	1 169
7	Spitalul Județean de Urgență	Deva	Activități de asistență spitalicească	1 090
8	Axis Corporate Security	Deva	Activități de protecție și gardă	1 057
9	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA Petroșani – punct de lucru Petrila – exploatarea minieră	Petrila	Extracția cărbunelui superior	1 051

Nr. crt.	Angajator	Localitate	Domeniul de activitate	Număr salariați activi
10	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA Petroșani – punct de lucru Petroșani – exploatarea minieră	Petroșani	Extracția cărbunelui superior	1 030
11	Apa Prod SA	Deva	Captarea, tratarea și distribuția apei	1 011
12	Sogeco România SRL	Orăștie	Fabricarea de aparate electrocasnice	928
13	Spitalul de urgență Petroșani	Petroșani	Activități de asistență spitalicească	867
14	Spitalul Municipal „Dr.Alexandru Simionescu”	Hunedoara	Activități de asistență spitalicească	831
15	Societatea Complexul Energetic Hunedoara SA Petroșani – punct de lucru Vulcan – exploatarea minieră	Vulcan	Extracția cărbunelui superior	786
16	Sucursala Mina Paroșeni	Vulcan	Extracția carbunelui superior	784
17	ArcelorMittal Hunedoara	Hunedoara	Producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje	585
18	DGASPC Hunedoara	Deva	Alte activități de asistență socială, fără cazare, n.c.a.	576
19	Reva SA	Simeria	Fabricarea materialului rulant	565
20	Sucursala Mina Uricani	Uricani	Extracția cărbunelui superior	563

Sursa: Inspectoratul Teritorial de Muncă Hunedoara – Deva

8.2. Șomeri

La acest indicator, cea mai nefavorabilă evoluție a fost consemnată în anul 2009, când la nivelul țării numărul șomerilor a crescut cu 75,83 la sută, iar la nivelul județului Hunedoara cu 51,88 la sută. Cei mai mulți șomeri din județul Hunedoara provin din sectorul minier, din siderurgie și din construcții (Grafic 8.3.).

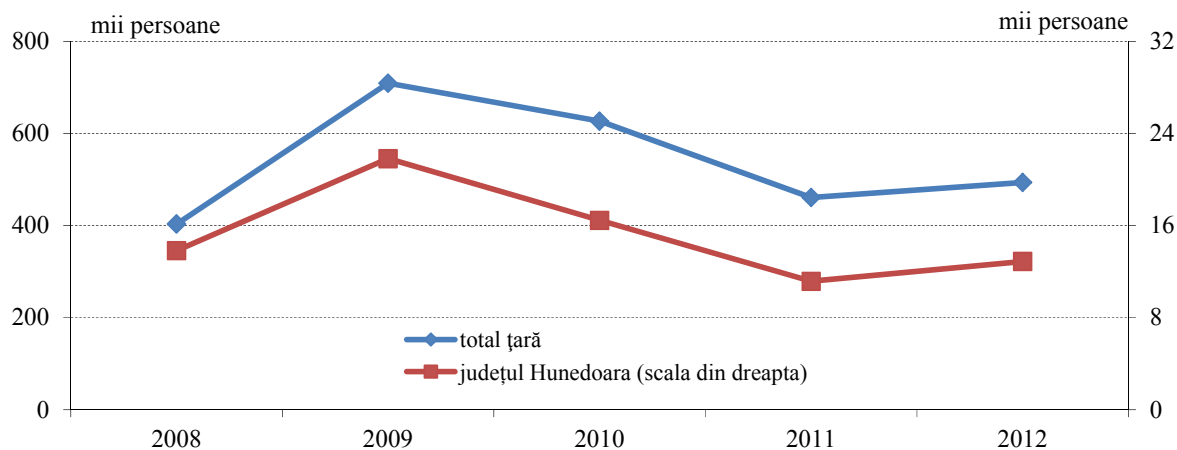
Numărul de șomeri

mii persoane

	2008	2009	2010	2011	2012
Total țară	403,44	709,38	626,96	461,01	493,76
Județul Hunedoara	13.83	21.82	16.46	11.16	12.88

Sursa: INS

Grafic 8.3. Evoluția numărului de șomeri

Sursa: INS

În ceea ce privește rata șomajului, pe țară și pe județul Hunedoara, datele se prezintă astfel:

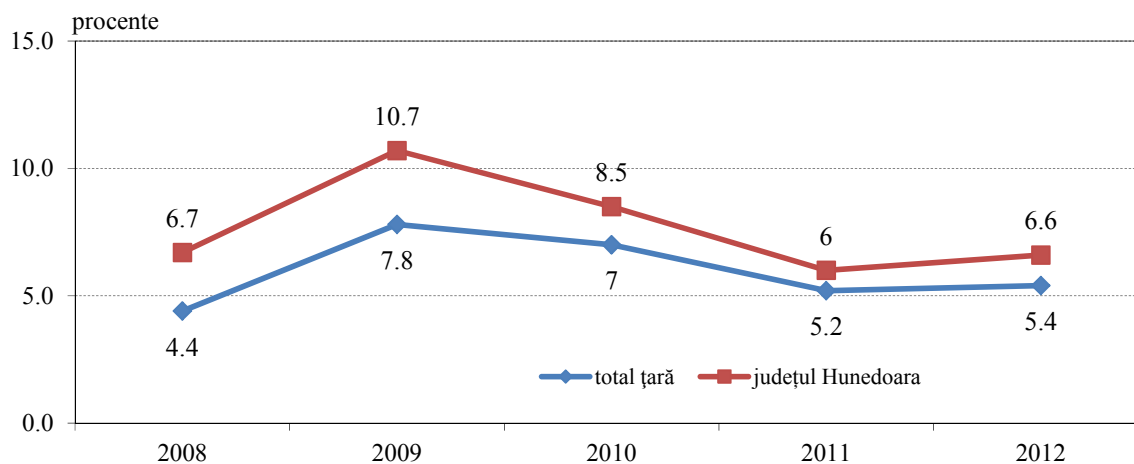
Rata șomajului

	2008	2009	2010	2011	2012
Total țară	4,4	7,8	7,0	5,2	5,4
Județul Hunedoara	6,7	10,7	8,5	6,0	6,6

Sursa: INS

Rata șomajului a urmat tendința consemnată la nivelul numărului de șomeri, înregistrând valori ridicate în anul 2009, respectiv 7,8 la sută la nivelul țării și 10,7 la sută la nivelul județului Hunedoara (Grafic 8.4.).

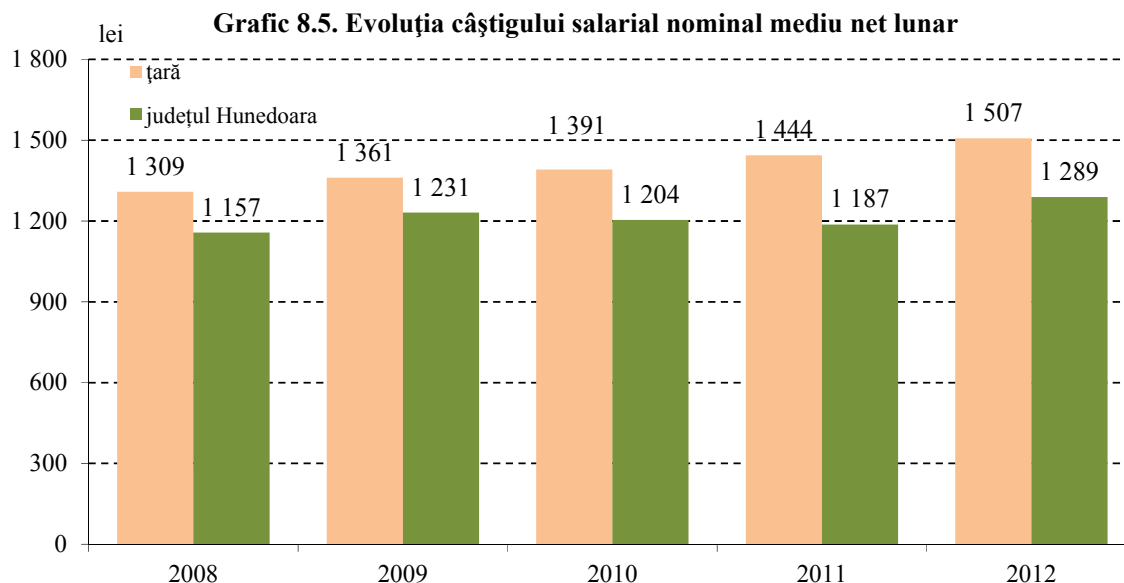
Grafic 8.4. Evoluția ratei șomajului

Sursa: INS

8.3. Câștigul salarial nominal mediu net lunar

Salariul nominal mediu net lunar înregistrat la nivelul județului Hunedoara este sub media pe țară în toată perioada analizată (Grafic 8.5). Această situație a fost influențată în principal de ponderea redusă a activităților pentru care salariul nominal mediu net lunar este superior mediei pe țară (de exemplu: informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări, activități profesionale științifice și tehnice).

Sursa: INS

În anul 2012 s-au înregistrat la nivel de județ cifre superioare câștigului salarial nominal mediu net lunar de 1 289 lei în: industria extractivă 2 315 lei, producția și furnizarea de energie electrică și termică, apă caldă și aer condiționat 2 797 lei, transport și depozitare 1 624 lei, informații și comunicații 1 579 lei, intermediari financiare și asigurări 2 218 lei, administrație publică și apărare 1 821 lei și învățământ 1 383 lei.

9. Activitate bancară

9.1. Rețeaua bancară

În județul Hunedoara, la 31 decembrie 2013, își desfășurau activitatea 112 unități bancare aparținând unui număr de 21 instituții de credit din cele 40 înscrise în Registrul instituțiilor de credit. Rețeaua bancară este bine reprezentată în teritoriu, în fiecare oraș existând una sau mai multe unități aparținând instituțiilor de credit. Din instituțiile de credit cu un număr mare de unități deschise în județul Hunedoara amintim: BRD – Groupe Société Générale cu 20 unități,

BCR cu 19 unități, Banca Transilvania cu 15 unități, Raiffeisen Bank cu 10 unități și CEC Bank cu 10 unități.

Nr. crt.	Denumirea instituției de credit	Număr sucursale	Număr agenții/puncte de lucru
1.	Alpha Bank România S.A.	1	2
2.	Banca Comercială Intesa Sanpaolo România S.A.	1	4
3.	BRD-Groupe Société Générale S.A.	1	19
4.	Banca Centrală Cooperatistă CREDITCOOP	-	1
5.	Banca Comercială Carpatica S.A.	1	1
6.	Banca Comercială Română S.A.	5	14
7.	Banca Românească S.A. Membră a Grupului National Bank Of Greece	2	-
8.	Banca Transilvania S.A.	2	13
9.	Banca de Export Import a României EXIMBANK S.A.	-	1
10.	Bancpost S.A.	1	5
11.	CEC Bank S.A.	3	7
12.	Garanti Bank S.A.	-	1
13.	ING Bank N.V., Amsterdam – sucursala București	-	1
14.	Marfin Bank (România) S.A.	1	-
15.	Nextebank S.A.	1	-
16.	OTP Bank România S.A.	1	-
17.	Piraeus Bank România S.A.	2	1
18.	Raiffeisen Bank S.A.	-	10
19.	Romanian International Bank S.A.	1	-
20.	Unicredit Țiriac Bank S.A.	3	1
21.	Volksbank România S.A.	4	1
	TOTAL	30	82

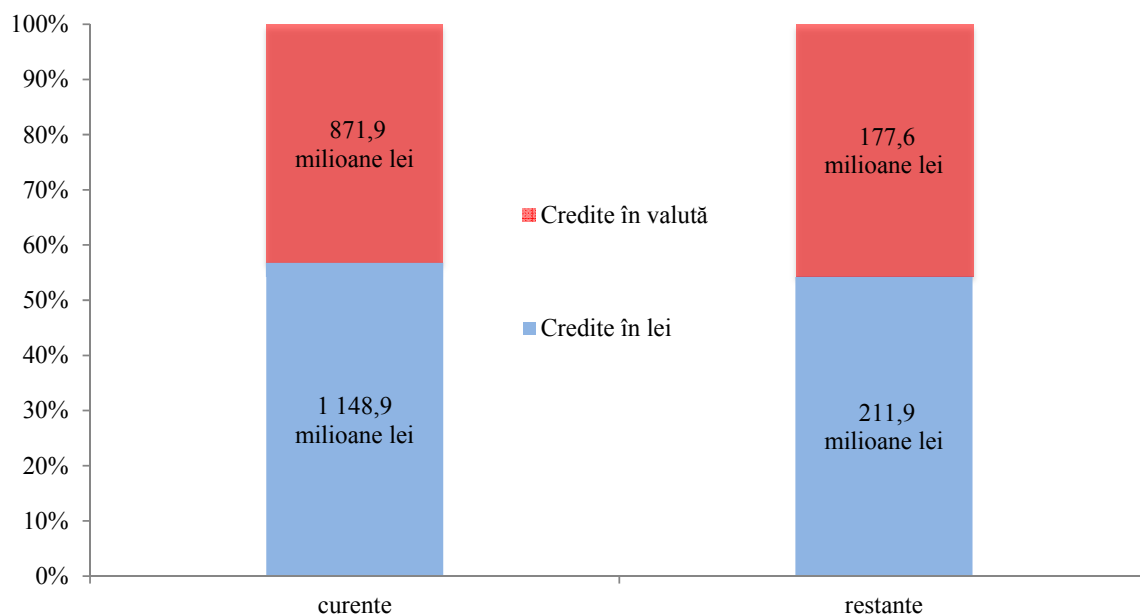
Sursa: BNR

9.2. Credite bancare

La 31 decembrie 2013 în județul Hunedoara se înregistrau credite în valoare de 2 410,4 milioane lei, din care 56,46 la sută erau denuminate în lei, iar 43,54 la sută în valută.

La această dată ponderea creditelor restante a fost de 15,57 la sută în cazul creditelor în lei și de 16,92 la sută în cazul celor în valută (Grafic 9.1.).

Grafic 9.1. Structura creditelor la 31.12.2013 în județul Hunedoara

Sursa: BNR

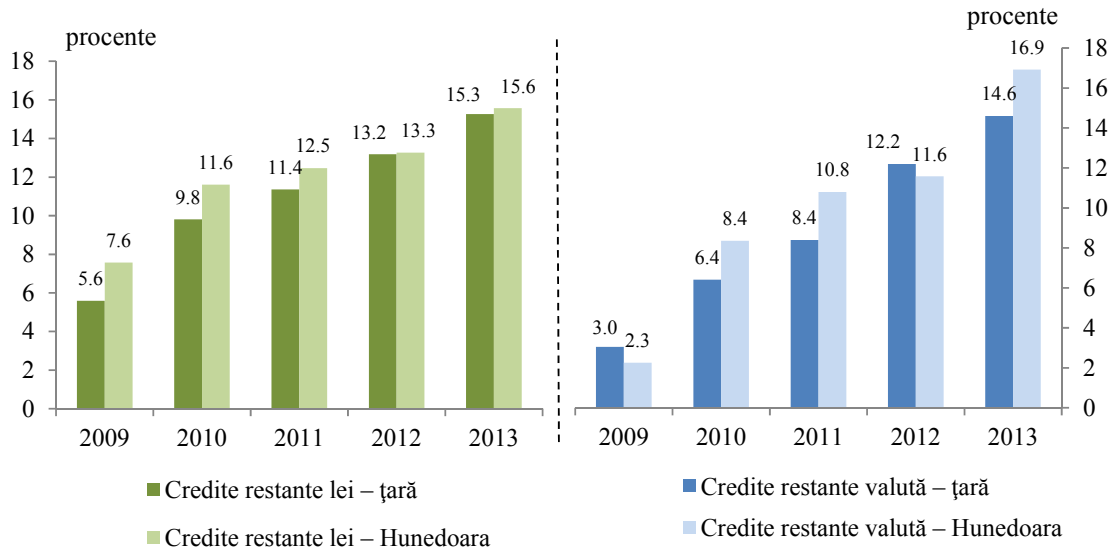
În perioada 2009-2013, ponderea creditelor restante în lei la nivelul județului Hunedoara a înregistrat aceeași tendință de creștere ca și ponderea creditelor restante în lei la nivel de țară. Și ponderea creditelor restante în valută la nivelul județului Hunedoara a crescut în perioada analizată (Grafic 9.2.).

milioane lei

Credite acordate		2009	2010	2011	2012	2013
Total țară	Total credite lei	79 788,4	77 455,5	81 825,0	85 079,8	85 435,6
	Credite restante lei	4 465,2	7 602,4	9 295,6	11 217,0	13 042,1
	Total credite valută	121 404,8	133 391,2	143 340,3	143 310,7	134 662,2
	Credite restante valută	3 692,2	8 552,0	12 033,4	17 475,6	19 653,8
Județul Hunedoara	Total credite lei	1 575,9	1 472,8	1 438,2	1 436,6	1 360,9
	Credite restante lei	119,4	170,9	179,3	190,6	211,9
	Total credite valută	1 048,0	1 126,3	1 181,4	1 147,1	1 049,5
	Credite restante valută	24,3	94,1	127,5	132,9	177,6

Sursa: BNR

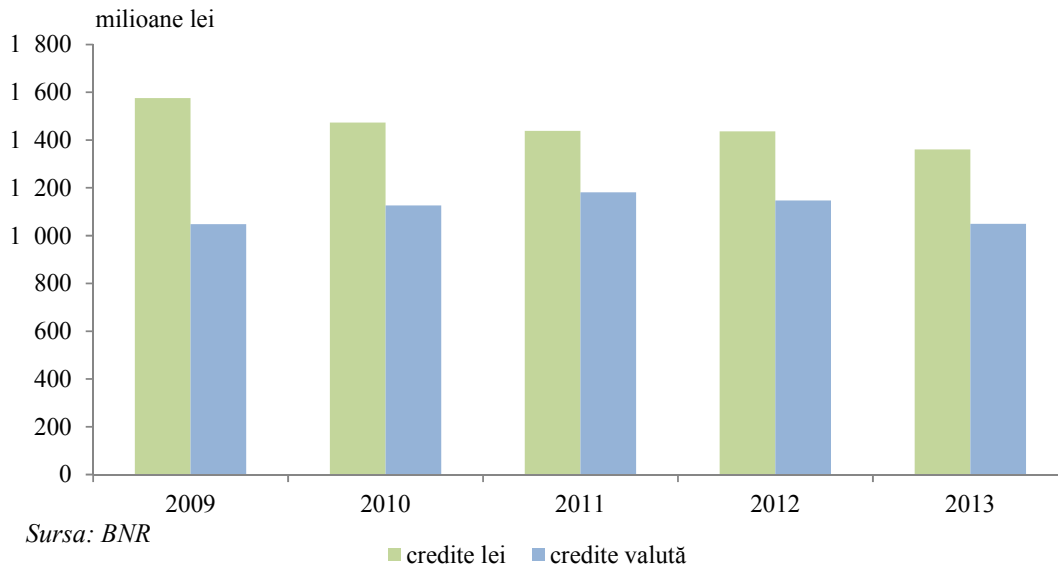
Grafic 9.2. Evoluția ponderii creditelor restante în total credite

Sursa: BNR

Analiza în structură a creditelor din județul Hunedoara după moneda de denominare, în perioada 2009-2013, ne arată că soldul creditelor în lei a depășit în fiecare an soldul creditelor în valută (Grafic 9.3).

Grafic 9.3. Structura creditelor bancare, după moneda de denominare

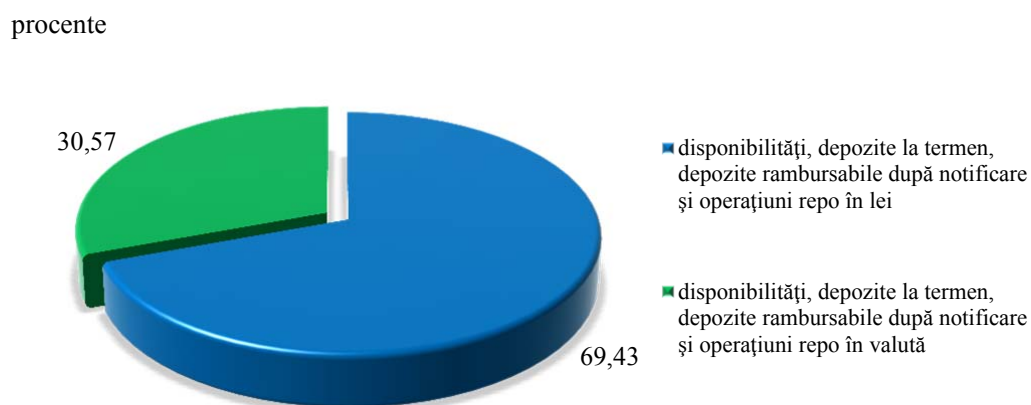

Sursa: BNR

9.3. Depozite bancare

La 31 decembrie 2013 județul Hunedoara înregistra disponibilități, depozite la termen, depozite rambursabile după notificare și operațiuni *repo* în valoare totală de 2 572,4 milioane lei, din care 69,43 la sută erau denuminate în lei, iar 30,57 la sută în valută (Grafic 9.4.).

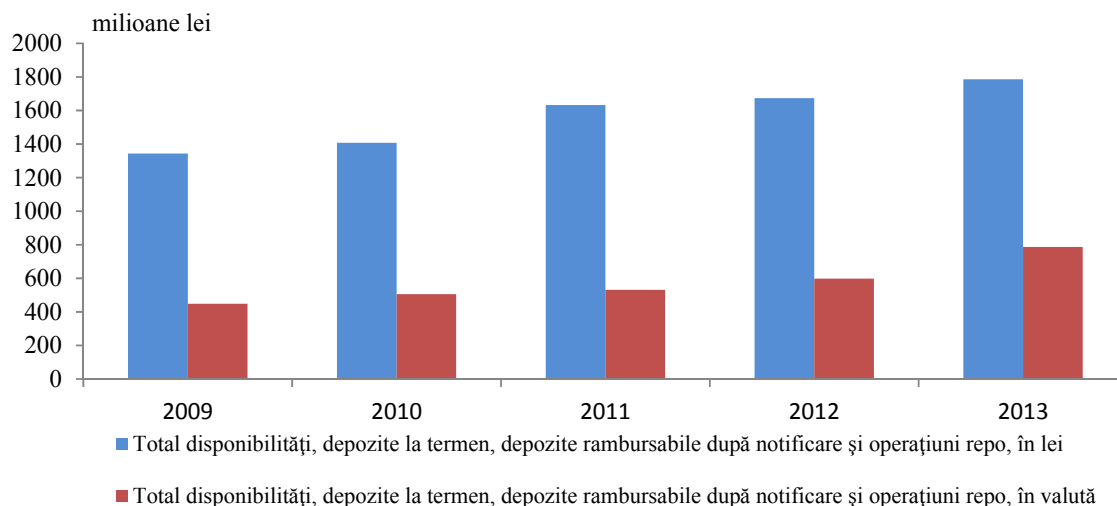
Grafic 9.4. Structura pe monede de denominare a disponibilităților, depozitelor la termen, depozitelor rambursabile după notificare și operațiunilor repo la 31.12.2013 în județul Hunedoara

Sursa: BNR

Analizând în structură depozitele bancare pentru perioada 2009-2013, după moneda de denominare, observăm că soldul depozitelor în lei a depășit în fiecare an soldul depozitelor în valută (Grafic 9.5.).

Grafic 9.5. Structura depozitelor bancare în funcție de moneda de denominare

Sursa: BNR

9.4. Evoluția creditelor și a disponibilităților, depozitelor la termen, depozitelor rambursabile după notificare și operațiunilor *repo*

În perioada 2009-2013, evoluția creditelor și a disponibilităților, depozitelor la termen, depozitelor rambursabile după notificare și a operațiunilor *repo* a fost următoarea:

milioane lei

Județul Hunedoara	2009	2010	2011	2012	2013
Credite în lei	1 575,9	1 472,8	1 438,2	1 436,6	1 360,9
Credite în valută	1 048,0	1 126,3	1 181,4	1 147,1	1 049,5
Total credite	2 623,9	2 599,1	2 619,6	2 583,7	2 410,4
Disponibilități, depozite la termen, depozite rambursabile după notificare și operațiuni <i>repo</i> – lei	1 343,9	1 407,3	1 632,6	1 673,9	1 786,0
Disponibilități, depozite la termen, depozite rambursabile după notificare și operațiuni <i>repo</i> – valută	448,2	505,4	531,6	597,9	786,4
Total disponibilități, depozite la termen, depozite rambursabile după notificare și operațiuni <i>repo</i>	1 792,1	1 912,7	2 164,2	2 271,8	2 572,4

Sursa: BNR

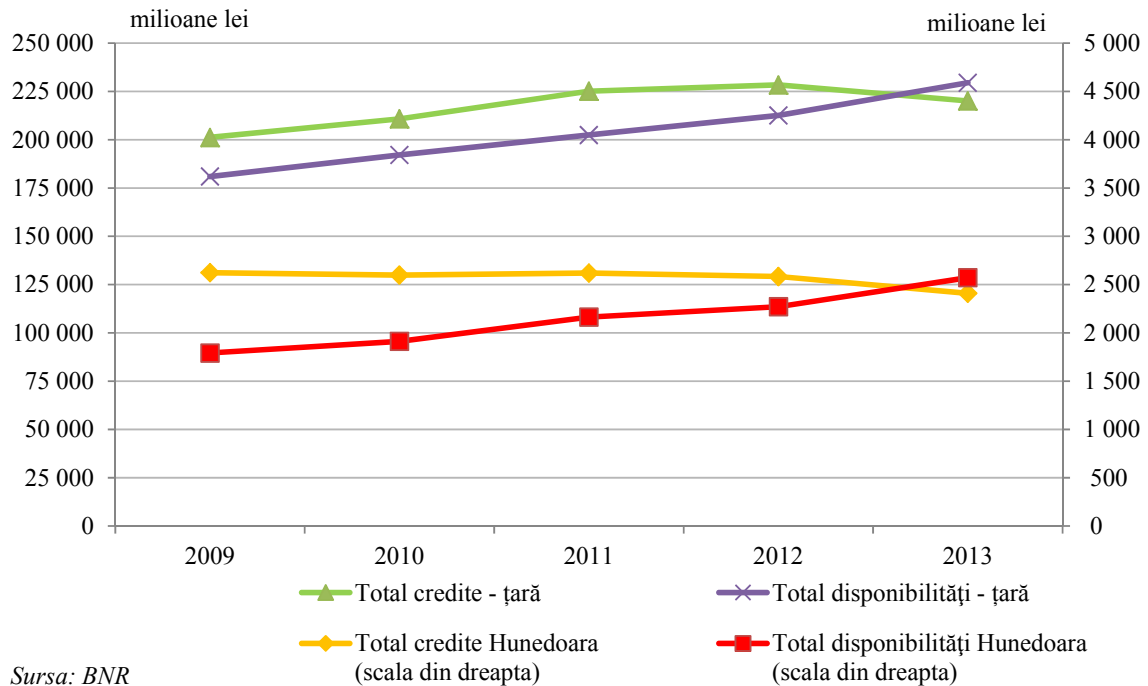
milioane lei

Total țară	2009	2010	2011	2012	2013
Credite în lei	79 788,4	77 455,5	81 825,0	85 079,8	85 435,6
Credite în valută	121 404,8	133 391,2	143 340,3	143 310,7	134 662,2
Total credite	201 193,2	210 846,7	225 165,3	228 390,5	220 097,8
Disponibilități, depozite la termen, depozite rambursabile după notificare și operațiuni <i>repo</i> – lei	105 440,7	116 734,0	128 161,3	128 522,0	144 642,7
Disponibilități, depozite la termen, depozite rambursabile după notificare și operațiuni <i>repo</i> – valută	75 538,0	75 410,7	74 287,7	84 083,8	84 864,1
Total disponibilități, depozite la termen, depozite rambursabile după notificare și operațiuni <i>repo</i>	180 978,7	192 144,7	202 449,0	212 605,8	229 506,8

Sursa: BNR

În perioada analizată, valoarea totală a disponibilităților din județul Hunedoara urmează tendința de creștere constantă în termeni nominali înregistrată la nivel național. În schimb, valoarea totală a creditelor acordate în județul Hunedoara a consemnat un declin, în termeni nominali, în anii 2012-2013 (Grafic 9.6.).

Grafic 9.6. Evoluția creditelor și a disponibilităților, depozitelor la termen, depozitelor rambursabile după notificare și a operațiunilor repo

10. Investiții străine

În județul Hunedoara, cele mai reprezentative unități care raportează investiții străine directe sunt:

Nr. crt.	Denumire	Obiect de activitate	Țara de origine a capitalului străin	Cota de participare străină (%)	Cifra de afaceri 2012 -milioane lei-
1	SC Sews Romania SRL	Fabricarea articolelor din fire metalice, fabricarea de lanturi și arcuri	Marea Britanie	100	894,45
2	SC ArcelorMittal Hunedoara SA	Producția de metale feroase sub forme primare și de feroaliaje	Elveția	96,41	435,60
3	SC Sogeco Romania SRL	Fabricarea de aparate electrocasnice	Olanda	100	320,47
4	SC Farmaceutica Remedia SA	Comerț cu ridicata al produselor farmaceutice	Austria, Germania	82,98	237,45
5	SC Edy International Spedition SA	Transport rutier de mărfuri	Olanda	100	208,65
6	SC Diesel One SRL	Comerț cu amănuntul al carburanților	Olanda	100	205,14
7	SC Eurosport Dhs SA	Fabricarea de biciclete și de vehicule pentru invalizi	Germania	47,50	165,87
8	SC Macon SRL	Fabricarea produselor din beton pentru construcții	Luxemburg	100	110,01
9	SC Assa Abloy Entrance Systems Production Romania SRL	Fabricarea de construcții metalice și părți componente ale structurilor metalice	Suedia	100	72,64
10	SC Autocom Amicii Glc SRL	Fabricarea de articole confecționate din textile	Italia	100	60,17
11	SC Sarmismob SA	Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a.	Olanda	98,79	57,62
12	SC Pomponio Constructii SRL	Lucrări de construcții a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale	Italia	95	44,48
13	SC Teba Brad Industriy SRL	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte	Italia	100	41,34
14	SC Besser Romania SRL	Fabricarea altor produse din material plastic	Italia, Ungaria	100	40,96
15	SC Amadeus SRL	Fabricarea altor produse manufacturiere n.c.a.	Belgia	100	35,13

Sursa: BNR

Bibliografie

- Bara, Sebastian; Toma, Denisa; Lazăr, Ioachim *Județul Hunedoara, monografii vol.1 și vol.2*, Editura Timpul, Deva, 2012
- Ghinea, Dan *Enciclopedia geografică a României*, Editura Enciclopedică, București, 2002
- Vlăsceanu, Gheorghe *Orașele României: mică enciclopedie*, Editura Odeon, București, 1998
- Banca Națională a României,
Institutul Național de Statistică *Investiții străine directe în România în anul 2012*
- Institutul Național de Statistică *Anuarul statistic al României 2009*
- Anuarul statistic al României 2010*
- Anuarul statistic al României 2011*
- Anuarul statistic al României 2012*
- Anuarul statistic al României 2013*
- Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială – 2011*
- Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială – 2012*
- Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială – 2013*
- Repere economice și sociale regionale: Statistică teritorială – 2014*
- Conturile naționale regionale 2003 – 2008*
- Conturile naționale regionale 2008 – 2009*

Conturile naționale regionale 2008 – 2010

Conturile naționale regionale 2008 – 2011

Institutul Național de Statistică,
Direcția Județeană de Statistică
Hunedoara

Anuarul statistic al Județului Hunedoara 2013

Oficiul Național al Registrului
Comerțului

*Operațiuni în registrul central al comerțului – Sinteza
statistică a datelor din registrul central al comerțului –
31 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2013*

*Societăți comerciale cu participare străină la capital –
sinteza statistică a datelor din registrul central al
comerțului – 31 ianuarie 2013 – 31 decembrie 2013*

*Societăți comerciale cu participare străină la capital –
sinteza statistică a datelor din registrul central al
comerțului – la 31 martie 2014*